

Egy listáson használt petít sor, vagy annak helye egyszeri listánál 15 krajczár; többszöri listánál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden listánál után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalkunk számára hirdetőnyelket elfogad **Hécsben:** Harsányi és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mösse R. Sellenstättle Nr. 2 és Oppelk A. Wollstein Nr. 22.

Fólerakat: Brazay Kálmán nagykereskedőnél Budapesten IV. örszágut 24-ik szám.

Továbbá kapható Török József gyógyszer. urnál király-utca 7. sz. s a főváros és a vidék minden gyógyszerárán.

Liebig-Löflund-tápszere
csecsemők, gyermekek és fiatalok számára.

Pótszere az anyatejnek.
Filyelmet érdemlő beszéd tárgyává vált az orvosi nagygyűlésen Magyarországon első gyermekorvos dr. Bokay tanár és dr. Torday urak által mint póttápszere az anyatej helyett a szénfehér mint kitűnő eredményű szer gyomor- és bélhurathoz szenvedő gyermekeknek ajánlottak. — Ára 80 kr.

LOEFLUND
összpontosított maláta-kivonata
(Maltextract).

Kitűnő eredménnyel használták: köhögés, rekedtség, nyálkásodás, hangtalanság, légzési nehézség, hákhorut, általában mell- és nyakbántalmaknál. Joles enyhítő szer a nyakbántalmak igazoltatásánál, gyermekeknek a görvély ellen a halál-olaj legjobb pótszere. — Ára 80 kr.

Löflund vastartalmú maláta-kivonata.
Egy üvegtartalmú 50 gran, 1 evőkanál tartalmú 1 gram. „világyas vas-szilikony” (naponta két evőkanálnyi). Kitűnő eredménnyel használták: vérhányás, főleg sápkórban szenvedőknek, minthogy a vérképzéshez megkívántó vasat szolgáltatja. Ára: egy üveggel 1 frt.

Löflund chinintartalmú maláta-kivonata.
Mint kitűnő szer ajánlatik ideges-főfájás, étvágy- és emésztési hiány, gyomor-baj, újszintén hi-degláz stb. ellen. Ára: egy üveggel 1 frt.

Löflund iblantartalmú maláta-kivonata.
Különösen ajánlatik ezen szer vérbántásban szenvedő egyéniségeknek, a mennyiben a vérképzés elősegítő alkotórészt tartalmazza. Ára: egy üveggel 1 frt.

Löflund mésztartalmú maláta-kivonata.
Legújabb időben híres tanárok és orvosok csuka-máj-olaj helyett a kellemesebb ízű mésztartalmú maláta-szörpöt rendelik azon betegeknek, kiknek gyógyszerkezelés husamos időig kell tartani, minthogy több tápláló anyagot tartalmaz. Ára: egy üveggel 1 frt.

Löflund Pepsintartalmú maláta-kivonata
ajánlatik a gyomor hiányos működéséből keletkezett bajokban szenvedő egyéniségeknek, emésztési hiány stb.

Loefflund maláta-bombonjai
annyiban különböznek a közönséges maláta-bombonoktól, a mennyiben jelentékeny adag valódi és tiszta maláta-kivonatot tartalmaznak, könnyen emészthetőek a igen jó ízűek. 2964

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi Intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám)
megjelent és minden könyvtáránál kapható

Az osztrák-magyar monarchia vámpolitikája
1850-től kezdve napjainkig.

Irta
Dr. Matlekovits Sándor,
osztálytanácsos a kereskedelemügyi miniszteriumban.

Ára fűzve 4 forint.

Die Zollpolitik
der
österreichisch-ungarischen Monarchie
von 1850 bis zur Gegenwart.

Von
Dr. Alexander Matlekovits,
Sectionsrath im ungarischen Handelsministerium.

Vom Verfasser autorisirte Uebersetzung.

Preis geheftet 4 fl.

Már teljesen megjelent.

Huszonegy fűzet. — Ára fűzetenként 50 kr.

BERNSTEIN
A TERMÉSZET KÖNYVE
FRANKLIN-TÁRSULAT.

Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből.

A tudomány minden ágazatai között a természettudományok azok, melyeknek terjesztése és ismertetése sok hiányban szenvedő tanrendszerünk a legkevesebb gondot fordít. Fel-sőbb és alsóbb tanintézetekben egyaránt még ma is sokkal magasabb súlyt fektetnek a holt nyelvek tanítására mint a mindent föntartó, minden élet alapföltételét képező természettudományok megismertetésére. És ha meggondoljuk, hogy az érettebb koru nemzedéknek még többet és kizárólagosabban kellett foglalkoznia a holt bölcseséggel, úgy hisszük, a t. olvasó község egyetért velünk abban, hogy házagot pótolunk szaktudományi művekben, úgy sem föltötte gazdag irodalmunkban, midőn az e tekintetben csaknem páratlanul nagy német irodalomnak a kitűnő termékét anyanyelvünkre fordítottuk. Tettük pedig ezt annál is inkább, mivel komolyan meg vagyunk győződve, hogy a magyar faj sajátosság s nem is föltötte előnyös helyzetében, csak úgy állhat meg sikerrel a népek nagy versenyében, ha a reáldományokban, melyekre van alapítva korunk egész iránya, szintén lépést tart a többi művelt nemzetekkel.

Minden egyes fűzet külön is kapható.
Ára öt vászon kötetbe kötve 13 frt.

Bal-rendezőknek:
Díszes **collilon**-rendezők, tucatsz 18 król 7 frt-ig. Finom vala-velekek borítékban 4-5 darab fűzet, 100 birtak 40-60 frt.

A legkedveltebb **collilon-szettek.**
Főveget tartalmazó **szesz** bombonok tucatsz: frt 1-4 50, ugyazintan teljes **öltönyökkel** 15 frt-ig tucatsz.

Tudás orvok 15 król 1 frt-ig.
Böhszestényi szettek igen sokmunkák, 10 król 2 frt-ig.

Domino-díszek: bárony, szász, selyemben, 40 król frt 1.50-ig.
Jellem-díszek: torz-ábrázok, 40 król 2 frt-ig, átlak és gyermek-díszek 20 król kezdve.

Tombola-kártyák különböző bálókhoz és nagy társaságok-nak, 10 darab 4 frt.

Tombola nyereséves összejutások.
NB. Levélben levelez megrendelésnél kérem a menyiség és az összeg szövege eljegyzését.

Báli ékszer:
Párisi bál-**legyek** meglegő sokfélelegben 3-18 frt-ig. **Levegő-legyek** 1-7 frt-ig. Gyermek-**legyek** 50 król 2 frt-ig.

Bokrétartók 1-8 frt-ig, ugyazintan föltöltethetők is frt 4.50.
Díszes és legyek-szettek tucatsz szerinti szinben 60 król 4 frt-ig.
Uvadártók 10 król 5 frt-ig.

Virág-ékszer: arany, ezüst, kő, párisi arany-gyöngy, nyakék, karperecek, fülbevalók és mellék. Gazda, jelsz-ezser, rendezők, kártyák stb.

Római fehér gyöngyök, a valódihoz csodáltság hasonlít, sora 10 król 6 frt-ig.

Arany, ezüst és gyémánt hajpor f. 1.50.
Acromations **láncok** vállszíjjal 7-12 frt-ig. előfatsontai láncok 1-24 frt-ig.

A pipára minden kék-kék és **illatszereket** ajánl minden kedves vevőnk.
KERTÉSZ TÖDOR EUDAPESTEN, Dorottya-utca 2. szám.
Levélben megrendelésre: szabályos tájéjén kérem.

A régi jó táblabírák.
Regény.
Irta
JÓKAI MÓR.
Harmadik kiadás.
Ára a három kötetnek 5 forint o. é.

Elegáns báli toillettek
KELLER és ZSITVAY
divattárakban 29157
Budapesten, Szerviták épületében.

A legfinomabb és legesőbb hajmunkák urak és hölgyek számára.

ABT VILMOS,
fodrász és cs. k. szabadalmak tulajd. Bécsben.

Hajfonatok, fűrtök, chignon-ok, betétek, választékok, parókák és egyéb hajmunkák és műfonások gyorsan és olcsón készíttetnek és megrendelések bárhová pontosan eszabálhatók.

Különösen **figyelmestem,** miszerint hajfonatok, fűrtök, chignonok stb., melyek hosszabb használat folytán színüket veszítették, csupán nálam lesznek pontosan, a mellékelt hajmunka szerint, latonkint 20 kr-ával, gyorsan és tartósan megfestve s kiment hajból minden tetszés szerinti hajfodrászat a legesőbbben készíve.

Figyelemreméltó különlegességek.
Cádiz, kir. szabadalm.

ló-fésű- z s i r,
A legjobb szer a haj növeztetés és megtartására; Európa legelő orvosi tekintélytől, valamint sok 1000 készítő és elismerő irat által ajánlatva. Fésű-zsír-olaj 1 frt, kemós 60 kr., arcz-szépítő 50 kr., bajusz-pedör 25 kr.

A legújabb, legjobb és egészen ártalmatlan valódi **HAJFESTŐ-SZER,** melyet mindenki haját és szakállát pillanat alatt tartós fekete vagy barnára festheti.

Ezer meg ezer fiatal ember köszönheti szép szakállát és en szakközlövészt szerének — 1 frt 80 kr.

Jahnsen tanár fagykenőse.
Kitűnő szer minden fagyos testrészen, valamint arcz- és orrvörösség ellen. 1 frt 80 kr., kis légegy 60 kr.

SZÉPSÉGTEJ vagy BŐRSZÉPÍTŐ SZER.
A hatás a legújabb tudományos kutatásokon alapul; gyorsan és biztosan gyógyít a himlő után, foltokat és formázásokat s e szőlőből különös ágyalmot érdekel. Egy üveggel 1 frt.

EAU ATHÉNIENNE.
Valódi francia áj (Jorpa-venet) szesz; 1 frt 30 kr.

Valódi dióolaj-kivonat,
az ősz haj szőrtéje, barna vagy fekete feztetésre, sőt dióhéjból készíve; az egészségre és hajnak legelőnyösebbi sem ártalmatlan, a hajnak természetesen visszaáll, amikéül, hogy a fejbőrre vagy ruhák beszennyezésé. Egy üveggel 1 frt.

Reseda-göndörítő-erőkenőse.
A hajgöndörítésre s mindennemű horga-képzésre előváltására. Tégelyenként elegáns **flaszervet** szel. alabastrom-üveggel 1 frt o. é., mint arczszépítő 30 kr.

Valódi francia brillantine,
a szakképzésben; nagy tégely 1 frt, kis tégely 70 kr.

Minden készítményem, a huzsítástól elkerülése végett, hatóságilag bej gyűzt végjegyemmel van ellátva, e kétetnek a t. vevők netani szükségleteit világosan **ABT VILMOS** készítményeit kérik.

Vidéki megrendelések az öszeg, valamint 20 kr. csomagolás díj beküldése mellett, vagy pedig utánvétele a leggyorsabb eszabálhatók.

Fő széküldési raktár nagyban és kicsinyben: Bécs, Neu-Währing, Iosefsgasse 6, 2955
hová minden megrendelés vagy levelezés kintadós körérik.

Abt Vilmos, fodrász, illatszerekészítő több cs. k. szabadalom és magiszteri elismerés tulajdonosa Bécsben.

Egyetemes
egészségi labdacok
a Kárpátok
legjobb gyógyfüveiből készíve.

csalhatatlan házi szerül szólnak a gyomor és a vér minden betegsége ellen, ugymint: gyomorhurut, elnyálkásodás, dugulás, étvágyhiány, váltóláz, fölséleges epe, szélbántalmak, aranyór, bőrkütegek, sárgaság, vízkór, vesebajok és rendetlen tisztulás ellen.

Egy doboz 15 labdacossal 91 kr, egy tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. postán küldve 1 frt 10 kr. egy tekercsnél kevesebb nem küldetik meg.

Kapható: **Friedrich János** gyógyszerárán **Malaczkán, Pozsony megye.**

Elismerő-iratok:
Az ön labdacsa kitűnőknek bizonyultak. Schwarzweg, 1876. október 3-án.
Miazovszky György, m. k. erdősz.

Nőmet az ön kitűnő labdacsa hat éves fej- s gyomor-bajtól mentették meg.
Hibbe, 1876. april 10-án. Dalak Péter, polgár.

Tapasztalván, ön pirulának kitűnő eredményét, kérem posta fordultával nekem két csomngot küldeni. Szuchán, december 19-én 1876.
Horváth László, plébános.

Örömmel van szerencsém tudósítani urasággal miszerint labdacsa nálam kitűnőknek bizonyultak. Keeskeméten, december 13-án 1876.
2918
Zsigmond József, tanár.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési föltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UDONSÁGOK** együtt: egész évre — 12 frt félre — 6 *
Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre — 8 frt félre — 4 *
Csupán a **POLITIKAI UDONSÁGOK**: egész évre — 6 frt félre — 3 *

4. szám. — 1877. Budapest, január 28. XXIV. évfolyam.

elé még több akadályt gördítettek mint ma, s a fiatal pár három teljes évig járt jegyben, míg a nősülési engedélyt Damjanich megnyerhette s szíve választottját oltárhoz vezetheté.

A boldogságot, melyet egymás keblén találtak, kevés ideig élvezhették csak, 1847. augusztus 30-án kelték egybe — s frigyöknek 1849. október 6-án, a leggyászosabb módon szakadt vége. Mély fátyl

DAMJANICH JÁNOSNÉ. (VASTAGH GYÖRGY festménye után.)

borítja e gyásznapot örökre, de homálya alól mint csillag ragyog ki a csaták hősné rendíthetetlen bátorsága a halállal szemben, szerelme fiatal nejléhez s bizalma hozzá, melyet az utolsó éjszakán hozzá intézett búcsulevelében s a számára irt és mélyen vallásos kedélyről tanuskodó imában oly meghatóan fejez ki.

A rettenetes csapás mélyen megrázta a fiatal nő kebelét, de nem törte össze szilárd lelkét. Kitől az ég elvette boldogságát s még a családi örömet is megtagadta: miben keresen vigasztalást oly női szív? Emlékeiben először, s ez emlékek édes és fájó táplálékát szivta Damjanich özvegye éveken át, elvonulva a világtól, saját fájdalma mély fátalyába burkolva. De még a gyógyíthatatlan sebek is behedgednek s mélyebbre vonulnak idővel. S a nő, ki éveken át csak saját fájdalmából és emlékeiből táplálkozott, megtalálta a legnemesebb, s hozzá — multjához és nevéhez legmúltabb utat, melyet a gondviselés irt elébe, hogy maga elvesztvén boldogságát, mások boldogításában keresse azt fől ismét.

A női jótékonyág forrásai keresésében ily ellentétekre bukkanunk gyakorta. Nem említhetjük azokat, a kik hiúságból s hogy a lapokban följegyeztessek nevének, állanak a templomok perselyeihez, vagy épen a jelmezeiket ragyogtató báteremek rendezőségébe: a nemes forrásokból származó női jótékonyág is két ellentétes okra vihető vissza. A ki boldog, dúsgazdag, a nyomorult szenvedőnek is akar valami részt adni abból; a boldog anyának, ki szemefényeként nézi saját gyermekeit, megcsik szive az árvák. De színtoly gyakori az ellenkező is: ki mindig gyászban jár maga is, fogékony az idegen — s az övétől egészen különböző nemű szenvedés iránt is, és könyeket letörölni siet, hogy az e fölött érzett öröm enyhítse legalább némileg a magáéit is.

1861. elején Lukácsy Sándor a „Kertészgazda“ című lap szerkesztője egy „Nemzeti gazdasszony-egylet“ létesítése iránt tett indítványt. A felhívást siker követte, s már azon év március 15-én, megalakult Damjanichné elnöke alatt az egyesület, s első ténye egy gazdasszonyi kiállítás rendezése volt. Alapszabályai, az akkori helytartóság a „Nemzeti“ jelzón fennakadván, az egyébiránt helyesebb „Magyar gazdasszonyok egyesülete“ cím alatt nyerték meg a hatósági megerősítést.

Az egyesület a női hivatások betöltését tüzte célul maga elébe, és pedig az anyai, hitvesi s gazdasszonyi, és a honleányi hivatás teljesítését egyaránt, s ezt egyfelől kiállítások és versenyek rendezése, jutalmak kitűzése, — másfelől árvaházak, óvodák, bölcsődék, növeldek állítása által kívánta elérni.

Ily valódi (reális) és életrevaló alapon nyugodott, kezdetétől fogva azon egyesület, melynek élére Damjanich János özvegye, pályatársnői bizalmából, de saját szíve sugallataként is állított. S bár a kezdet nehézségei eleinte sokakat elűggesztettek, voltak a kik visszalépní s mint nem sikerült kezdeménnyel felhagyní is akartak, Damjanichné szilárdsága összetartotta az egyesületet és semmi nehézség által el nem riasztva, kivívta azon fényes eredményeket, melyek ma általános el vannak már ismerve.

Az egyesület első közgyűlése 1862. márc. 15-én tartott meg, s ott elnöknek

egyhangulag Damjanichné, alelnököknek Simig Istvánné és Vojnics Jakabné választattak meg, kik azonban mindketten, egy év alatt visszaléptek. Az első választmányban oly köztiszteletű nevekkel találkoztunk, mint gr. Batthyány Lajos özvegye, Bezerédj Istvánné, Bohusné Szögyény Antonia, Pázmány Dénesné, Hollán Ernőné, gr. Nádasdy Lipótné, Kralovszky Istvánné, Braun Lajosné, stb.

E nőkkel, s különösen a leköszönt alelnökök helyére megválasztott Holláné és Brauné, mint tizenkét éven át buzgó és tevékeny alelnökökkel, kezdette meg és folytatta Damjanichné azon közhasznú és áldásos munkásságot, mely egyfelől a gazdasszonyi, — e valódi ösmagyar női — erénynek fejlesztésére, de másfelől az árvaleányok nevelésére oly sokat tett.

Ez utóbbi téren tett áldozatok s kivívott sikerek azok, melyek a magyar gazdasszonyok egyesületének s különösen Damjanichnének is, érdemkoszorujában a legszebb gyöngyül ragyognak.

Mindjárt fenállása első évében, 1862-ben elhatározta az egyesület választmányja egy leány-árvaház felállítását. Semmiből? Nem; saját buzgalma és a társadalmi jótékonyág kimeríthetetlen forrásából. A megkívántott tőkéhez az első alapot egy 1863. márc. 22-én a nemzeti muzeum termében rendezett hangversenynek 800 forintot csak valamivel felül haladó jövedelme szolgáltatja. Ekkor már folyamatban volt egy jótékony czélú sorsjáték rendezése is, mely a sanyaru évek kedvezőtlen viszonyai miatt több ízben elhalasztva, csak 1865 végén volt foganatosítható, s a tervezett árvaházra mintegy 20,000 forint tiszta jövedelmet hozott.

S ez összeg már elég volt azon szerény telek és ház megvételére, átalakítására, és felszerelésére, mely a városliget szélén, az akkor „Meghosszabbított három dobozta“ nevet viselő, még nagyjórészt beépítetlen sorban, a magyar gazdasszonyok egyletének leány-árvaháza neve alatt 1868-ban június 6-án ünnepélyesen meg is nyitatható, a nélkül, hogy az egyesületnek az alapítók által befizetett tőkéje vagy a rendes tagok évi járulékaiból befolyó jövedelme megtámasztott volna, — de az egyesület jótékony-sága s áldozatkészsége, különösen a felszerelési tárgyak ajándékozása által, annál inkább igénybe vétetett.

Saját épületében volt tehát az árvaház, holott addig is, a folyó jövedelmekből már előbb tiz, azután husz árvaleány, részint az irtalmas nénéknél, részint a protestáns árvaházban volt felvéve s ellátva. E 20 árvaleányka lön az 1866-ban megnyílt intézetben először elhelyezve. De a felvételre folyamodók száma évről évre szaporodott, s a hely csakhamar szűknek mutatkozott. Maga az eredetileg megszerzett telek csak 1200 □ öl területű levén, a rajta álló szerény épületnél nagyobbak alig adhatott volna helyet. Áruba bocsátatván azonban az épen kétakkora (2400 □ öl) területű szomszéd telek, a gazdasszonyok egyesülete ismét csak saját buzgalmaiban s a társadalom jótékonyágában bízva, belevágott a telek megvételébe (22 ezer forint) s az 1871 évi közgyűlés, a választmány indítványára, elhatározta, hogy az árvaházat, a háromszorosra nagyobboldott telken 100 árvaleány befogadására építi ki.

És újra hozzá fogott a gyűjtéshez; igénybe vette saját évi jövedelmeit, sőt tőkéit is, mert gyarapodása oly nagy volt, hogy míg 1872-ben csak 16 volt az alapítók száma, 1863-ban 71-re, 1865-ben 112-re, 1867-ben 167-re, 1869-ben 233-ra, 1871-ben 250-re szaporodott az. (1876-ban az alapítók száma már 319-et ért el). A rendes évdíjas tagok száma is hasonló arányokban növekedett évről évre, valamint ennek következtében az egyesület pénzereje is, mely 1861 végével negyvedfél száz forintnál kevesebbet tett, 1875-ben pedig közel 35 ezer firta emelkedett. E számok ékesszólóan hirdetik a magyar gazdasszonyok fáradhatatlan kitartását, s hogy a bennök foglalt dicsbeszédből a legtöbb Damjanichnére illeti meg, bizonyításra sem szorul.

Az 1871-ben elhatározott nagyjórészt építkezés azonban csak 1875-ben foganatosíthatott s 1876-ban fejeztetett be, s a f. évi januárban avatott ünnepélyesen fől azon árvaleányház, mely a most már Damjanich nevet viselő utcában, a magyar gazdasszonyok egyesületének jótékony munkásságát oly hathatósan hirdeti. Jelenleg az intézetben 78 növendék van elhelyezve, és négy elemi s két polgáris-kolai osztálya beosztva; az intézet azonban 100 árvaleány befogadására van berendezve s ellátva. Évenként 100 árvaleány áldása keresi az eget, a mindenható trónját jóltevéért, 100 árvaleány mentetik meg a nyomor, talán a bűn és elaljasodás örvényeiből s adatik vissza a társadalomnak.

S pedig a magyar gazdasszonyok egyesületének jótékony-sága nem csupán az árvaleány-ügyre terjed ki. Felkarolta az, időnként, a hazai nyomor és csapások egyes eseteiben, a jótékony-ság minden irányában, az aldujai vizár által okozott nyomor egyhítésére adakozásokat gyűjtött s egy nagyszerű bazárt rendezett, melyben legnagyobb részt jótékony adományokból bejött tárgyakat az egyesület hölgyei magok árusítottak el, s ez által oly tetemes összeget, mintegy 21,000 forintot gyűjtött egybe, hogy abból egy egész hajót, lelmi szerekkel megrakva küldött le s azokat a helyszínén saját tagjai által osztatta ki. 1863, 64, 65, 66, és 1871. években az aszály-, s Erdélyben és a Bánságban a viz-áradások által károsultak részére mind annyiszor gyűjtéseket eszközölt, bazárokat, hangversenyeket, sorsjátékokat, a frosban évenként levesosztást, stb. rendezett — s összesen nem kevesebb, mint másfél százezer forintot megközelítő összeggel járult a nyomor enyhítéséhez. Az utóbbi években az állam is, látván az egyesület áldásos működését, évenként két ezer firtal segélyezi azt. Jobb kezekre alig is bizhatná e jótékony-ságra szánt filléreit.

Mennyi köny töröltetett le, e nemes és kegyes kezek által! Pedig ha van harmat, mely nem hull a porba, hanem a felszívó napsugáron égbe száll: az árvák és nyomorultak letörült könye az, mely áldásban tér onnan vissza a jótékony kezekre.

Ily áldás követi minden léptét ama nemes keblű nőnek is, ki a sors által feladott életét a jótékony-ságnak szentelte s önmagát és sorsát jótétemények és azokért nyert áldások által békítette ki az éggel!

Dömötör János hátrahagyott költeményeiből.*

Ismét nálam voltál...

Ismét nálam voltál, hozzám jöttél ismét;
Oh hát nem feledtél, szeretsz hát ma is még,
Oh hát csak rágalom a büszke gyűlölet,
Melyet a hír szárnya hord felém felüled?
Ha nappal nem jöhetsz, előssz hozzám éjjel,
Álmod elárasztod földfeletti kéjjel
S üdvöt osztogatva oltod szenvedésem,
Boldog virradattá teszed ébredésem.

Eltűnsz, ha ébredek, oh de nálam marad
Mosolygó szemedből rám hintet sugard,
S kezemben a fegyver gyilkossá nem válik,
Elzáród az utat tőlem a halálig,
Oh szét nem zuzhatom e hitvány homlokat,
Mig érzem, hogy lelked hű esőjára ragog ott,
És fől nem téphetem e szakgatott keblet,
Mig élet ont belé a te hív szerelmed.

Oh jöjj, jöjj el hozzám, utamat támogasd,
Bársonyos kezddel fejemet simogasd,
Gyógyító kezddel bánatom édesítsd,
Mosolygó szemeddél homlokom fényesítsd,
S ha nappal nem jöhetsz, jöjj álomban éjjel,
S adj erőt küzködőm viharral, veszélyvel,
Adj erőt, hogy éljek, a mig megismered,
Hogy e szív igazán, örökké hűn szeret.

Ne félj álmaidtól, csendes, nyugodt vagyok,
Mig látásim között tündéreképed ragog,
Ne félj álmaidtól! Legzordabb éjjelem,
Szűz hajnalra válik, ha lelked megjelen,
Ne félj álmaidtól. Csak jöjj mosolyogva,
Bűn, vétek eloszlik búvós mosolyodra.
S szárnyat terjengető bánatos lelkemet
A remény egy szálán százszor megkötheted.

Oh jöjj! Tudom, éjjel nincs otthon nyugalmad!
Szíved hivatogó számra, tudom, hallgat,
A büszke hiúság, bár vágya tömérdek,
Nem kötheti lelked semmi földi érdek.
Eltűnik álmodban sziveinknek gátja,
Ha két magas lélek egymást tisztán látja.
Oh jöjj! Álmaimból ha elmaradsz egyszer,
Reszkető kezemben eldörren a fegyver.

Az égő tűz.

Azt hittem, hogy nincs is bennem, —
Pedig hogy ne volna! ?
Milyen hamar lángra lobbant!
Ki is hitte volna? —
Édes lángja úgy hevít, melegít,
Hogyha nézem szép szelid szemeit.

Hallgat, hallgat és reám néz, —
Csak ide ne nézne!
Hiszen úgy is meg vagyok már
Teljesen igézve!
Azt sem tudom, igazán, mit tegyek?
Maradjak-e? Nem: megyek, elmegyek.

Hosszu útam van nekem még,
Sokat kell még tennem,
Mig enyémmek nevezhetlek,
Édes szép szerelmem.
E tűz vezet, bátorít, melegít
E nagy úton: szivedig, kezedig.

Sohaj.

Rég beomlott sziklavárak
Felépülnek könnyedén,
De ott porlad, a ki meghalt
Sülyedt sirja fenekén.

Rengetegben lezuhanat fa
Vén gyökérből újra kel,
De a holtak sirja zárját
Semmi kules se nyitja fel.

Tengerekről égbe szállit csepp
Harmatgyöngyben visszazáll,
Oh én édes angyalom, hogy
Végkép csak te távozálsz.

* Elhunyt barátunk irómanáit rendezve, azok közt számos, eredeti és fordított, részint befejezett, de ki nem adott, részint még töredékben levő költeményre is akadunk. Lesz talán mód, hogy a korán elhunytak prózái és költői dolgozatai összegyűjtve is megjelenessenek valamikor; mi ezúttal csak néhány kisebb darabot mutatunk be a meg nem jelentek közül. — Szerk.

Hatem bey paripája.

Történeti beszély.

P. Szathmáry Károlytól.

IV.

Már két hó óta mindennap megújult a véres küzdelem a két ellenséges tábor között. Ezrei és ezrei feküdtek már a bajnokoknak a csatatéren, s az Eufrat apadó vízemindennap véresen hömpölygetődőbb fölzavart hullámain. Isteni és emberi munkára nem gondolt többé senki, csak a halál véres kezű isteneként tett mindennapi áldozatot. Védők és ostromlók száma a sáncokban és azokon kívül napról-napra fogyott; fogyott az élelem is, s a körülzárt Ali éjjeli kicsapásokkal az ostromseregen áttörve igyekezett megszerezni élelmét.

Egy ily éjjeli kirohanás vad riadalma verte fel egy sötét éjszakán az ébren alvó Hatemet, figyelmes őrei sátrába rohanva jelenték, hogy a kitört sereg Abdullah megfogyatkozott csapatát támatta meg. Egy percz elég volt, hogy fegyverét magához ragadva lovára kapjon; a következőben már Abdullah sátrai között volt, hol javában folyt az éji harc.

A sebesült Ibrahim és bajnokai oroszlan módra küzdöttek, de a sokkal nagyobb számú ellenség, mind nagyobb tért nyert, s már lángban állott a sátrak egy része, melyek borzalmas világánál épen a seyk sátra előtt folyt a kétségbeesett küzdelem.

Hatem azon pillanatban ért oda, midőn Ibrahim alatt egy reávetett gerely szurása által összerogyott a gyönyörű fekete mén s gazdáját maga alá temette. A zavar e perczét felhasználva, többen ugrottak le lovaikról az ellenség lovasai közül s kivont karddal rohantak be Abdullah sátorába.

Hatem átlátta a veszély sürgető nagyságát s a külső harcok bajtársaira bízva, a sátorba rohantak után ugrott, kik ellen az ősz seyk ereje utolsó megfeszítésével védelmezte magát. De Hatem megjelenése künn és benn megfordítá a harc kockáját: kívülről a támadók támadottakká válván, jajveszékelve robbantak szét, míg benn Hatem kétélű szekerézje a meglepett rablók közül kettőt azonnal leterített, míg a többiek rémülten hagyák ott a sátrat.

— Atyám élsz-e még — kiált a lova alól kiszabadított Ibrahim a sátorba rohanva, — künn vége van minden bajnak, csak a sátorok oltását kell befejezni még.

— Élek — mond felindulástól reszkető ajakkal Abdullah — s hogy még élek, azt Hatemnek köszönhetem.

— Uram sejk — mondja Hatem tiszteletteljes meghajlással — a mit tettem bajtársi kötelesség volt; egyuttal gondolom, hogy a második fejet is visszaadtam a hovár törzs részéről.

Az ősz seyk kezét nyújtott s épen köszönő szavakat akart rebegni, midőn a sátor hátulsó részéből a Szelima szolgálatára szolgáló hölgyek rohantak elő s Abdullah lábaihoz vetve magokat, egyikök kétségbeesetten sikoltá:

— Nagy főnök, leányod e pillanatban elraboltatt!

Abdullah fejéhez kapva megtántorodék s aztán fia karj aibahanyatlott: de Hatem, mint villám szökött ki a sátorból és ugrott a szolgájától tartott lova hátrára, körülhordozván szeméit a sátrak lángtengerében,

ha valahol Szelima elrablóját fölfedezhetné. Szívébe kétségbeesés szállott, rablónak és leánynak semmi nyoma! Kétségbeesetten repíté Szellőjét a legközelebbi halomra s innen a másakra, harmadikra, ha sas szemei az éj sötétében valahol az imádott leány alakját fölfedezhetnek... Hasztalan; sehol semmi!

Végre ugy rémlik előtte, mintha lenn az Eufrat partján egy-egy fehér pont villanna föl s e reményt nyújtó jelenség elég arra, hogy mint zivatar vágjon le a holtakkal fedett csatatérre, nyírlányba követeve az egyre közeledő pontot, melyben végre csakugyan fölfedezé a leányt és elrablóját. Most tudta csak becsülni nemes menét, mely előtt nem volt gát, nem akadály s mintha érezné, hogy lábaitól gazdája élete, boldogsága függ, képzeletet fölülmuló sebességgel rohant a gazdája által adott irányban.

A rabló észre vette, hogy üldöztetik s kardja élet sem sokalta, hogy lovát gyorsabb vágatásra bírja, de lova jelessége daczára nem szállhatott versenyre Szellővel, s előre látható, hogy csak percei vannak. Szerencsére a kétségbeesés nem engedte meg a belátást, lova azon pillanatban rogyott össze kettős terhe alatt, midőn gazdája, Hatem szekerézjétől találva élettelenül hullott az Eufrat homokjára.

Hatem sietett a rémültében elalélt leányt tüszkölő és kapáló ménére emelni, s Szelima kezét megfogván, gyalog indult meg derék paripája mellett, mely a könnyű teher alatt dőlözegen lépett, mintha érezné, hogy ura megmentett boldogságát viszi hátán.

Darabig csendesen és szótlánul mentek egymás mellett, Szelima csak lassanként tért vissza rémület-okozta ájulásából.

A késő hold most kelt fel Arábia sivataga felől, s a leány fölismeré megmentőjét. Bársony ujjacskái szorításán érezte meg Hatem a leányka magához térését.

Egy nehéz sohaj szakadt fel az eszmélő Szelima szíveről, aztán megszólalt: — Kedves Hatem! Te vagy?... Szabadítottom.

— Hogyan? honnan ismeresz te engem?

— Milyen régen, — zengett Szelima ezüst csengésű hangja, — nem emlékez-e, midőn fenn a Zab folyó partján először száguldottál föl atyám sátoráig?

— Emlékezem, — mond Hatem — s emlékezem ama sikoltásra is, melyet akkor hallék, midőn atyádtól, halálra üldözötve, a folyó hullámai közé szöktettem.

— Az én voltam — mond Szelima élenken.

— Csodálatos — felel Hatem — s nekem úgy tetszett, mintha a folyam tulpartjára érve atyád sátora árnyában fehér kendő lobogtatását láttam volna.

— Az is én voltam — árulja el magát hirtelen a leányka, s mintha megbánta volna áruló szavait, hirtelen elharapta a szót.

Sokáig némán haladtak egymás mellett, mindketten egymás szívébe láttak, s a viszonzott szerelem boldogságát némán élvezték.

— De az mégsem szép, hogy én kényelmesen üljek és hősi megszabadítottom gyalog bugdácsojjon a hantok között. Új fel tiszteletre méltó Hatem, nem illik, hogy a hadsereg első lovagja gyalog lépdelje át a csatatérre, melyen annyiszor látta dicsőségét a felkelő és lemenő nap.

— Légy nyugodt, nem vagyok fáradt — mondja az ifjú bajnok.

— Akkor inkább én is leszálok. Vagy — ülj fel te is nemes lovag — folytatja tartózkodással a leánya, — a kedves Szellő elbir mindkettőnket.

— Honnan ismered paripám nevét? kérdi mosolyogva a lovag.

— Ki ne ismerné híres paripádat, melyről csodákat beszél az egész tábor? Elhatott a nemes állat hirt a sátrak leg-belsőbb rejtekéig.

pont felé szegezve, honnan a sátorok üszkei a távolba világítottak.

— Kívánod, hogy sebesebben menjünk? — kérdi a bey. — Nekem nem tetszik hosszúnak ez ut, szeretném, ha egy élet-hosszán kellene ekként vándorolnunk! — S lovát gyorsabb lépésre akarta indítani.

— Nem, nem! — mondja sebesen Szelima — a szegény Szellő úgy is hosszú utat tett és kifáradt az üldözésben, most pedig kettős terhet hord, csak menjünk lassu lépésben.

Szelima, — de szíve jól s engem nagyon szeret. Hősi nagylelkűség, melylyel mind hármunkat a halál torkából menttél ki, bizonynyal meglágyítandja nemes szívét. Egy napnak jöni kell, midőn a gyűlölség, mely hovárok és jezidik közt századok óta tart, örökre meg fog szűnni.

— És a nap — mondja Hatem — ugy-e az én boldogságom napja is lesz? Szíveinkben fog a két nemes törzs egyesülni.

Szelima nem felelt, csak fejét hajtotta megmentője kebelére, s Hatem kezére,

FÓNOKA BÉKÉS-CSABÁN. — (VARSÁGH János fényképe után rajz. JANKÓ.)

Egy szisszenés elég volt, hogy Szellő megtudja gazdája akaratát s a következő pillanatban megállott, Hatem pedig kengyelbe vetette lábát s kedves terhét maga elé vonva, csendes lépésben haladt tovább a fenyéren.

A szerető leánya oda olvadt kebelére, és bár szót sem szólt, pihegő keble és erősen dobogó szíve elárulák, mennyire boldog az új helyzetben.

— Még igen messze vagyunk atyám táborától, — mond Szelima, szeméit azon

ő is igyekezett életének első boldog perceit minél hosszabbra nyújtani.

Hatem mondhatta volna, hogy nemes paripájának e fáradság annyi, mint semmi, s hogy a teher, melyet megszokott, Szelima hordása által alig növekedett: de most az egyszer az igazság elhallgatott az érdék előtt.

— Gondolod-e — szakítja meg végre a csendet, — hogy atyád gyűlölsége törzsünk iránt végre valahára engesztelődni fog?

— Oh atyám makacs fej — mondja

mely nemes paripáját vezeté, a hála és szerelem könyvesepjei hullottak, melyeket az nem adott volna cserébe kelet minden gyöngyért és gyémántjaiért.

Nemsokára elérték Abdullah táborát, hol a sátrak egy része már csak szenesült üszkeket mutatá, s Hatem leszállva és le-emelve megmentett kedvesét, belépett a vezéri sátor nyilatán.

Meglepő látvány várt reájok. Az ősz főnök ott feküdt a sátor földjén, turbánját messze dobta fejéről, s jajgatva sirta két-

A MAGYAR GAZDASSZONYOK EGYLETÉNEK LEÁNYÁRVÁHÁZA BUDAPESTEN.

A VIVIAN-FÉLE GYÁRTELEP SWANSEA-BEN ANGLIÁBAN.

ségbeesett imáját elveszettnek hitt kedves leánya fölött. Tar koponyáját grásza jeleül elégett sátrai hamvával hintette be.

— Térj magadhoz tiszteletreméltó Abdullah, — mond Hatem, az aggot föl-emelve, — a hovárok tartozása ime le van róva: itt hozom a harmadik fejet, leányodét épen és egészségben.

Leirhatlan az öröm, mely az agg férfi arczán mutatkozott, karjai közé ragadta gyermekét s elborította a viszontlátás csókjaival.

Hatem nem akarta zavarni ez atyai örömet, hanem egy csendes „üdvözlégyel“ odahagyta a főnök sátorát.

(Folyt. követték.)

A fonóka Békés-Csabán.

A III. Károly királyunk alatt a magyar alföldre, különösen Békésmegyébe szakadt tót nép élete és fejlődése a legsajátságosabb tünetmenyek egyike Magyarországon.

Bajos volna elhuzni a határnyulatot mennyiben tótok még, s mennyiben magyarok már alföldünk ez ujjában ideszakadt lakosai.

Két dolog van különösen, a mihez az alföldi tót nép minden külbefolyások dacára erősebben ragaszkodik, t. i. nyelve és vallása; más tekintetben egészen a magyar nép szokásait sajátította el. Akár viseletét, akár életmódját, akár pedig mulatságait és kedvtöltéseit nézzük, mindenütt a magyarság ösztönzerű utánzásának nyomait találjuk. Idők folytán még nyelve is annyira módosult a sok magyar szót vegyítése folytán, hogy a felföldi tót alig érti meg egyes kifejezéseit. A magyar nép természetes büszkesége annyira tulajdonává lett, hogy például a felföldi tót atyafiakat némi lenézésel csak *tótoknak*, *hornyákoknak* nevezi, mintha ő egyáltalában nem volna tót. Ez önértetnek önkénytelen nyilatkozatai minden alföldi tót községben feltalálhatók; de talán sehol sem oly mértékben, mint Békés-Csabán, a hol aránylag igen sok gazdag földmivelő van.

Ezek a magyar nyelvet még gyermekkorukban tanulják meg, részint a helybeli magyar iskolákban, részint a szomszédos magyar községekben, különösen Orosházán és Békésen. Életmódjuk általában egyszerű, habár tagadhatatlan, hogy ujjában a civilizáció némely kinövései látható pusztitást tettek rajtuk, úgy hogy nem egy öreg gazda sóhajtozik a régi jó világ után, mikor Csabán még a kávéházakat és a váltókat nem ismerte a nép.

Messze vezetne e nép szokásainak tüzetes ismertetése. Ezuttal csak néhány általános megjegyzésre szorítkozunk, mintegy magyarázatul a mai számunkban közölt azon képnek, mely a békés-csabai fonóka egy jelenetét tünteti föl.

Ott látjuk a szoba egyszerű butorzatát, a kancsókkal és tányérokkal megrakott rímás fogast, a kakukos órát, a pálinkás almáriumot, a tulipános ágat és ládát. Ez utóbbit ül a pergő rokkás leány, a ki teljes figyelmét a közepen ülő s orsója miatt a legénygyűlést kötekedő barátjára fordítja; elfeledve, hogy a háta megett álló deli ifjú csak az imént hasonló csintalanság miatt ejtette le bundáját, melynek egyik szárnyát a kezében tartja. Az átellenben levő sarokból pálinkás butyokost vesz ki egy más leány, hogy megkínálja a szépelgő gavallérokat, míg a mellette bundában ülő s kulacsával ellátott legény arról látszik gondolkodni, hogy miként kanyarítsa ki szokásos felköszöntőjét.

Az egész kép öszhangzatos, eleven és hű; bár a valóságban az itt látható alakoknál rendszeren sokkal többen szoktak megjelenni a fonókás háznál, hogy a téli esték unalmait elűzzék. Mikor már a gazda behordta gabnáját, a kukoriczatörés őszi dalai is elhangzottak, akkor kezdődnek otthon a városban a nép társas összejövetelei, a fiatalok mulatságos kedvtöltései: a fosztókák és a fonókák. Ezek a nép sarsangja. Ott találni a népdal, a tréfa és a néphumor legzebb virágait; ott látni az igazi jó kedvet, mely néha-néha átesap a szilaj tombolásba is.

A mulatni szerető ifuság bámulatos tapintattal tudja kiválasztani a legalkalmasabb házat,

melyben kedvét szabadon töltheti. Nem annyira azt nézi, hogy hol van a legszebb leány, hanem inkább azt, hogy hol van a legvigább természetű háziasszony, a kinek háznál és felügyelet alatt minél fesztelenebbül mulathat. A hol komoly, csendes, nyugalmat szerető házi gazda van, ott fonókat tartani nem lehet.

A fonó leányok, az eleve kiválasztott (néha a tálire) kibérelt ily alkalmas helyre a mulatsághoz szükséges tárgyakat, ruhát, slajb, gyertyát, lisztet, húst, mákot, kukoriczát stb. összehordják. A fonás tulajdonképpen csak ürügy az összejövetelre; mert munkáról, mihielyt a legények megjelennek, alig lehet szó. Az orsó elfogásával, s az ebből támadó fakgató és nevetető párbeszédekkel kezdődik a társalgás; majd következnek a csókkal való tréfa, mi rendszeren a fiatalabb és tapasztalatlanabb leányoknál sok arcupirulással és csak a többiek nagy-biztatására megy végbe.

Szokottabb társasjátékok: *gyónás*, a *kutbasés*, — a *kerész*, és a „*haragszom rád*“ melyeknek bővebb ismertetése alig szükséges.

Sokkal elevenebbre teszi a társaságot a sok dal, melyeket az által tesznek még érdekesebbé, hogy az éneklő leányok egymás viszonyát és nevét ügyesen beszélik, mulatságos ellenmondásokat és viszás helyzeteket tüntetnek fel, rendszeren nagy derűtség között.

A jó kedv szilajab kitörése, nevetés szini jelenteik rögtönzésében szokott jelentkezni. Az ügyesebbek átöltöznek különféle, már eleve elkészített ruhákba, s így mennek az ismeretes fonókahelyeken végig, mindenütt eljátszván egy-egy jelenetet, dal és táncz kíséretében. Erdemes volna e játékokat részletesen ismertetni. Ezuttal csak névszerint számláljuk elő az ismereteseket.

Ilyenek: a *török nők vezetése*, a *kisasszonyok menete*, a *menyecskek*, a *csigányasszony*, a *zsidó*, a *menyasszony* és a *papvezetés*.

Ez utóbbi például abból áll, hogy egy leány, vagy ha akad ügyes legény, akkor ez átöltözik papi ruhába, a többiek közül hat leány, komasszonyi, egy pedig len keresztanyai minőségben szerepel egy ruhából készített kis gyermekkel. Kettlen minisztráló gyerekek gyamánt gyertyákkal és csengettyűvel kísérik a papot, a ki a körmenet alkalmával meglátogatott fonókákban egy magas szőszékre állva predikál, mi alatt néha-néha a két minisztráló gyerek a kísérettel alkalmi dalokat énekel. A pap versben beszél a jelenlevőkhöz a legkomolyabbar arczal és a legtekintélyesebb hanghordozással fedvén a fiatalságot büneiért. A szokások egyházi beszéd külfarmait megtartják. Van bevezetésök, a melylyel beköszöntenek; van a voltaképeni beszéd előtti énekek; végül sajátságos imajok és hirdetések. Ezek a legeredetibbek, a mennyiben a város ismert bolondjait, avagy nevetséges alakjait nagy czimkekkel feldiszítve hirdetik ki valamely jelenlevő leány házastársául; vagy pedig len holtnak jelentik ki azt, a ki legjobban nevet. A magokkal vitt kis gyermeket külön szertartás szerint kereszteslik meg. S mind ezek után dal kísérete mellett kivonulnak a fonókás házból.

Megemlíti még, hogy a csabai nép jó humora igen szívesen nyilatkozik azon játékokban is, melyek egyes állatok fölvezetéséből állnak, ugyancsak fonókák alkalmával. Rendszeren lovat, tehenet, borjut, keeséket vagy medvét csinálnak valamely ifjúból vagy leányból, a ki mellett aztán egy másik, a ki sok alkalmi verset tud, mint lovász, vagy mint mérsáros, vagy mint medvét tánczoltató oláh szerepel. Közbe-közbe dal vagy zene szól, melynek elvégzése után a társaság tánczolvá oszlik szét.

Minden ily előadásnál föl fog a szép dal; a zene ritkábban fordul elő, mivel ugyanazon társaságban nehezebben akad egy-egy furulyázó legény. Ha mindazonáltal zenével akarják éleliteni játékaikat, akkor elfognak egy-két cigányt, a ki kénytelen kedvök szerint húzni.

A körmenetek bevégzése után, melyeknél azonban esendháborító kihágás alig szokott történni, következnek az egybehordott ételekből készített vacsora, melyet számukra a háziasszony, míg a menetek tartottak, egészen elkészített, és föltálat.

Nem szükséges mondanunk, hogy az est eseményeinek mulattató elbeszélése folytonos derűtségben tartja a társaságot, mely így a maga kis világában, felede a nagy világ baját, saját módja szerint tudja kedvéssé varázsolni az életet.

Anglia egyik legnagyobb gyártelepe.

Angolország legnagyobb gádgagsága kimeríthetetlen réz-, vas- és kőszénbányáiban áll, melyek főleg a walesi hercegségben találhatók. A vasbányák főleg Merthyr Tydvil városától kezdve válnak mind számosabbakká; a hegyoldalakon mindenfelé bányáépítmények, zuzdák és olvasztó kemenczék, a völgyekben a vasértova szállítására kisebb csatornák és vasutak láthatók. A többiek közt egy völgyben alul egy csatorna, ennek partján gőzmozdony vasut, még feljebb kocsit, legfölül pedig egy második, lóvonatú vasut közvetíti a bányatermekék és bányamunkások szállítását. Itt-ott egész hosszú vasuti vonatokkal találkozunk a járó-kelők, s a vonat minden kocsija „fekete gyémánttal“ azaz kőszénrel van tele, míg megint egy másik vonat feketére kormozott kőszénbánya-munkásokat szállít hol a bányákba, hol vissza éji szállásaikra. A hegyek nagy része vasércből, a völgyek és lapályok kőszénből állanak. Mily óriási gazdagság lehet ott eltemetve!

Az egész hercegség városai mind bányavárosok, és falvainak lakói majdnem kivétel nélkül mind bányászok. Különösen gazdag kőszénbányák és nagyszerű ércvándorok vannak Swansea városában, s ez utóbbiak közt legnevezetesebb a Vivian által alapított rézöntőde, melynek rajzát is bemutatjuk. E roppant nagy iparteleplet idős Vivian alapította, kinek emlékére a hálás Swansea óriási bronzszobrot állított (a bronzot talán sohasem használták még taláiból ezéla, minthogy a Vivian öntődei ez érczet bámulatos mennyiségben állítják elő) s kit a mostani angol királynő baronetté tett. Az üzletet későbbben ifjabb Vivian vette át.

Swansea városának jelenleg majdnem 60,000 lakója van. A hajdan egyszerű tengeri fürdő divatos mulató közönsége csaknem teljesen eltűnt és a városkából a környéken elterülő gazdag kőszéntelepek üzletbe vétele és a sok vas- és rézöntőde s más ércgyárak megalapítása óta Angolországban s e szerint az egész világnak egyik legvirágzóbb iparúzó nagy városa lett. Alig egy százada, hogy az első teherkocsik a Swansea környéken fölfedezett kőszénbányákból a város kikötőjéig alárobogtak, hogy terhőket ott lerakják, s ime már a világ minden részéből vetélkedve érkeznek a vitorlás és gőzhajók Swansea nagy lendületű iparának és kereskedésének közvetítésére.

A város cserében a kivitt roppant mennyiségű kőszénért rezet hord be a világ minden részéből, s ez érczet óriási öntő üzemben dolgozza föl. Mert Swansea rézöntődei nem csupán a corwallisi és devoni vagyis hazai rézérczet használják föl, minthogy az nem nyújthatna elég tápot nagy mérvű munkálkodásuknak; a Cuba szigetén, Chiliben és Bolíviában, Afrikában és Ausztráliában, Olasz- és Spanyolországban bányászott rézérc egy része is oda kerül megolvastás és feldolgozás végett, s abból is legtöbb jut a Vivian-féle nagyszerű rézöntődének.

„A Vivian rézöntődéjébe léptünkkor leginkább meglephet minket“ — írja egy szakavatott ismertetője — „bizonyos látszólagos rendtelenség, a színleges elhagyatottságnak, mondhatni gondozatlanságnak bizonyos neme, a mely azonban még jól áll egy ily hatalmas ipartelepnek. Az épületek fedelei és gerendái, szóval az ács munkák csak úgy til-tul vannak egymásra hányva és a talaj is nemhogy kipadozva volna, de sőt még egyenesre sincsen döngölve, s az égető kemenczék, melyeknek téglafalait alig tartja össze itt-ott egy-egy vas kötökápos, előre-hátra s jobbra és balra vannak hajolva. E kemenczék hol magánosan, hol meg párosan állanak. Az ember azt hinné, hogy a roppant hőség mindjárt szétrepesztí valamennyi kemence falát, oly kevés gond van forditva — de csak látszólag, természetesen — a téglából épült kemenczeoldalok szilárd összetartására. A csinoságnak kevés, vagy talán épen semmi sincsen itt fölládozva, de annál hatalmasabb mozgás és tevékenység uralkodik az egész nagy telepen mindenütt. A telep összes műhelyeiben több mint 800 munkás foglalkozik, s majd mindig 80 kemencze van fűtve és teljes működésben az ércznek különböző nemű és foku megmunkálása végett. Minden kemenczének megvan a maga kéménye, egy loboralak roppant téglatorny, mely az öntőde-épületek

magas fedelein jóval fölülemelkedik. Mikor valamennyi olvasztó kemenczében ég a tűz, a téglatornyok sűrű s hol feketé, hol fehéres füstgomolyokat bocsátanak szét magukból, melyek a légkört teljesen elhomályosítják; a kémények nyílása fölött néha láng is látható. Minthogy az olvasztó kemenczék többnyire mind ugyanazon helyen, még pedig egy kopár, terméketlen völgyben vannak összpontosítva, melyet egész hosszában egy hajózható csatorna szel át, alig képzelhetünk megragadható látványt annál, melyet egyszerre működő, füstölő, lángoló és dübörgő óriási kemenczék főleg este vagy éjjel nyújtanak.

E pokolias látvány sajátságosúságát csak neveli a gyártelep közvetlen környékének kihalt zordonsága, minthogy az érczolvasztás alkalmával tömérdek ártalmas érc- és fémmem (mireny, viló, kén, halvány, stb) szabadul el, többnyire savak és gázok alakjában, melyek a környék növényzetét teljesen kiölik, a közel sziklakat szétmállasztják és porrá őrik, úgy hogy néhány kilométernyi területen a gyártelep körül földmivelésre vagy kertészkedésre gondolni sem lehet. Könnyen elképzelhető, hogy ily körülmények között, ily létkörü befolyások alatt az ember is sokat szenved és sok munkáson meglátszik az arc halványaságából és a test elsatnyulásából, hogy egészségtelen életmódjuk gyorsabban idezi elő a halált, mint más körülmények közt várhaták volna.

Egyébiránt a Vivian-féle gyár, mint említettük, nem áll egyedül Swansea-ben; több angol gyárirtokos meglehetősen eredményesen versengyez azzal, s egy Lambert nevű francia is tekintélyes rézkohók tulajdonosa.

Adriai képek.

Irta Herman Ottó.

(Folytatás.)

A Karszt-szerű tájak mindenképen szegények. Lépten-nyomon a kopár mészsztikla mered felénk, majd kifehéritve, majd mohosan; s ha itt-ott felüti magát a sovány fűnek egy-egy üstöke, ez még kirívóbb színben tünteti fel a pusztaságot.

A létért való küzdelem, melyet az ember a természet ellen folytat, talán sehol sem tűnik föl oly teljes ridegségében, mint a Karszt területein.

De az ember, mihielyt a gyomra van fenyegetve, leleményes szokott lenni; itt is az.

A községek házái, voltaképen a házak, a melyek egy községet alkotnak, szétszórtan épülnek; az ember kevésbé társas lény, mert a szükség rászorítja arra, hogy viskóját oda építse, a hol a földből kiesikarthatja valahogyan a táplálékot.

A juh, e szende állat, melynek minden testrésze és szerve felhasználható, e tájakon igen fontos, sőt a legfontosabb gazdasági tárgy, mert csak a juh csülkei valók arra, hogy e szakadozott, köves talajon biztosan mozogjanak; szája is úgy van alkotva, hogy a legrövidebb füvecskét legelhesse; győzős a járásban és a kapaszkodásban s épen azért képes is nagy területről a kevés táplálékot összeszerezni.

A mezőgazdaság épen sajátságos. A Karszt-területben bőven vannak azok a töleseralakú mélyedések, a melyekbe helyen-közön vizek szakadnak, hogy eltűnjenek, s néha nagy távolságban ismét napfényre kerüljenek.

E tölesérek közül a szárazok adják a mezőt és a kertet! A föld, a mely e természetes gödrök alján egy hitvány vegetációzt táplál, a szó szoros értelmében kézzel van összehordva, s így szaporítottatik még mai napság is!

Ezt kapálja és veti be a gazda a legnélkülözhetetlenebb veteményekkel; és az már azután híres egy gazda, kinek annyi a gödre (itt „dolina“ a neve,) hogy egy kis gabonane-műt is természetes.

Helyen-közön, a hol gödrök nincsenek, a

SERVADAC HECTOR

KALANDOS VÁNDORLÁSA A NAPRENDSZEREN ÁT.

VERNE GYULÁTÓL.

MÁSODIK FEJEZET.

Melyben történetünk hőse, inasától együtt, lefegyvereztetik.

Akkoriban, a hadügyminiszternél levő minősítési táblázatok egyikében a következők voltak olvashatók:

„Servadac Hector, született 18.. július 19-kén, Saint-Tréodyban, Lesparre kerületben, Gironde megyében.

„Vagyon állása: tizenkétszáz franc évi jövedelem.

„Szolgálat-ideje: 14 év, 3 hó, 5 nap.

„Szolgálatának részletezése: a saint-cyri katonaiskolában töltött 2 évet; gyakorló iskolában 2 évet; a 87-dik sorszamban 2 évet, a 3-dik vadászredben 2 évet; Algirban 7 évet. Résztvett a sudáni és japáni hadjáratokban.

„Rangja: táborkari százados, Mostagenemben.

„Rendjele: becsületrend, 18.. márczius 13-káról.“

Servadac Hector harmincz éves volt. Árva, család- és csaknem vagyon nélkül, inkább diemint pénz-vágyó, heves agyu, s támadásra, mint visszavágásra egyarant kész szellemű, nemes szívű, kipróbált bátorságu, a csaták istenének láthatólag kegelytje, s azért e kegyre a vakmerőség számító, és oly erőteljes testalkatú, hogy medoci vinezellérnö-dajkájának, a ki husz hónapig szociatán, teljesen becsületére vált valódi utóda a lovagkorban virágzott hős nemzedékek; ime ilyen volt Servadac Hector testi és erkölcsi alkata. — ama szeretetre méltó egyéniségek egyike, a kik rendkívüli dolgokra látzanak hivatva lenni, kiknek bölcsesénél a kalandok és a jószerencse tünderei állottak keresztanyáukul.

Külsőleg is szép katona volt ez a Servadac Hector: öt láb és hat hüvelyk magas, karcsu, mozgékony termet, természetes csigákba gördülő fűrtök, csinos kéz, csinos láb, kaeziánas sodort bajusz, nyílt tekintetű két szemek; egyszerű arca teremtve: hogy tessék, a nélkül hogy azt csak sejtieni is látszanék.

Meg kell vallani, hogy Servadac kapitány nem tudott többet, mint épen szükséges volt; s azt be is vallotta; de könnyen tanult, sajátított el akármit, s ennél fogva sikerrel végezte iskoláit s több is megállta helyét mint táborkari tiszt. Jól rajzolt, kitűnő lovas volt; s a saint-cyri ménes fékezhetetlen ugrója, a híres Oncle-Tom utóda, mesterére akadt benne. A napi parancs több ízben említette nevét elismerőleg s ez csak igazság volt.

A következő vonást beszéltek róla.

Egyszer, ostromkor, egy csapat gyalog vadászt vezényelt, egy földsáncz mögött. Egy helyen a földhánys teteje, bombáktól megromlva, leomlott s nem volt elég magas, hogy mellvéül szolgáljon az ostromlók lövegei ellen. Katonái tétovázta, Servadac kapitány akkor a földhánys tetejére ugrott, míg a kartács süvöltött körülé, s a rére fekküde azt testével egészen betöltötte s így kiállott:

— Bátlan előre most!

S százada, a golyók zápora közt előre tört; és a kapitányt egy golyó sem érte.

A gyakorló iskolából kilépte óta két hadjáratot (a sudánit és japánit) kivéve, folyvást Algirban szolgált. Legutóbb, mint tudjuk, Mostagenemben volt, a főhadit szálláson, a táborkarnál. A tengerpartnak Tener és a séliffi torkolat közt eső részén, topográfiai munkálatokkal

(Folyt. köv.)

megbizva, többnyire egy kunyhóban volt szállása, a hol mennél kevesebb kényelmet talált. De ő azon nem akadt fel. Szeretett a szabadban élni, annyi szabadsággal, a mennyi csak a katonai életben található. Majd gyalog járta be a homokos partokat, majd lovon száguldozott a vizszakadások közt; jól dolgozott, de nem is sietett módnökkül a rábizott munkával.

Ez a félig független élet tetszett neki. Elfoglaltatása nem volt annyi, hogy a mellett hetenként egyszer vagy kétszer is, vasutra ne ilhett volna, hogy Oránban az osztálytábor-nok, s Algírban a kormányzó estélyein szerepeljen.

Ily alkalommal ismerkedett meg L.-né asszonyával, a kihez a rondeau is szó-lott, melynek keletkezését a minap meglestük. Egy ezredes özvegye volt, fiatal, igen szép, de igen tartózkodó s magába vonult nő, kissé tán büszke is, a ki észre sem vette, vagy nem akarta észrevenni a hódolatokat, melyeknek önkénytelen tárgya. Servadac kapitány sem ment még annyira nála, hogy nyilatkozni merhetett volna. Tudta, hogy vannak vetélytársai, s a többi közt, mint láttuk, Timaseff gróf. E vetély feyverkezte fel őket egymás ellen is, a nélkül, hogy a fiatal özvegy csak a leg-távolabbról is sejtette volna, hogy ily vetély tárgya közöttik. Egyébiránt, mint tudjuk, nevét — melyet mindenki tisztelt — nem is ejtették ki az egész ügyben.

Servadac Hector kapitánnyal, a tengerparti kunyhóban, egyedül a szolgálója Ben-Zouf lakott. Sietünk megjegy-zetni, hogy csalódnék, a ki e név után itélve Ben-Zoufot algiri benszültötnek gondolná. Világért sem: e név csak úgy ragadt rá, mióta Afrikában táboroztak. Különbön Lörincz volt a becsületes neve, s Párisból, még pedig Montmartre-ből való volt. Nagyra is volt vele. Az ő szemében a világon komolyan számba vehető hegy csak a Montmartre volt; s ámbár sokat utazott s nemcsak a Mont-Blancot, hanem az Elbruzt, sőt a Davalaghirt is látta, azokról is bizo-nyos kicsinyiséssel beszélt s ha elis-merete is, hogy talán magasabbak — de semmi esetre sem oly szépek s festőiek, mint a Montmartre.

Végre is ártatlan mánia, a szülő-föld iránti szeretet ily tulzása. De Ben-Zouf szívében még sem ez volt a kizárólag uralkodó érzet. Épen oly nagy volt ragaszkodása kapitánya iránt, kit „kefelhetni“ volt szerencséje, t. i. a ruháit, bele értve hosszuszárú, sarkantus csizmáit is. Ha Algir főkörmányzójának hadsegéde — vagy Servadac kapitány tisztjé szolgálója — állomásai közt szabadon választhatott volna: minden gondolkodás nélkül emezt választja akkor is. Összes becsülvágya gazdájában összpontosult; s minden ranggal bizonyos titkos reménnyel és kiváncsisággal nézte, nem nőtt-e az éjjel egy kis arany bojt a tábornoki kapitány egyenruhájának a bal vállán?

Ben-Zouf két kapitulációt kiszolgált már s bármely perczben haza becsültótt volna, ha kéri. De bár élte édes ábrándja volt — Montmartreben fejezni be napját, oda is csak kapitányával akart menni. Nem tett le a reményről, hogy majd csak sikerül kapitányát is rávennie, hogy elhagyja a szolgálatot, s babérokkal terhelve Montmartreba vonuljon vissza. E reményben követte őt mindkét hadjáratában; oldala mellett küzdött mindenütt. Egy ízben érdemjelre is akarták ajánlani, de ő visszautasította

— mert akkor nem maradhatott volna tiszt szolga. A japáni hadjáratban Servadac Hector megmentette életét, de a szudánban Ben-Zouf is visszaadta neki a kölesönt. Az ily kölcsönös szolgálásokat sohasem lehet elfelejteni.

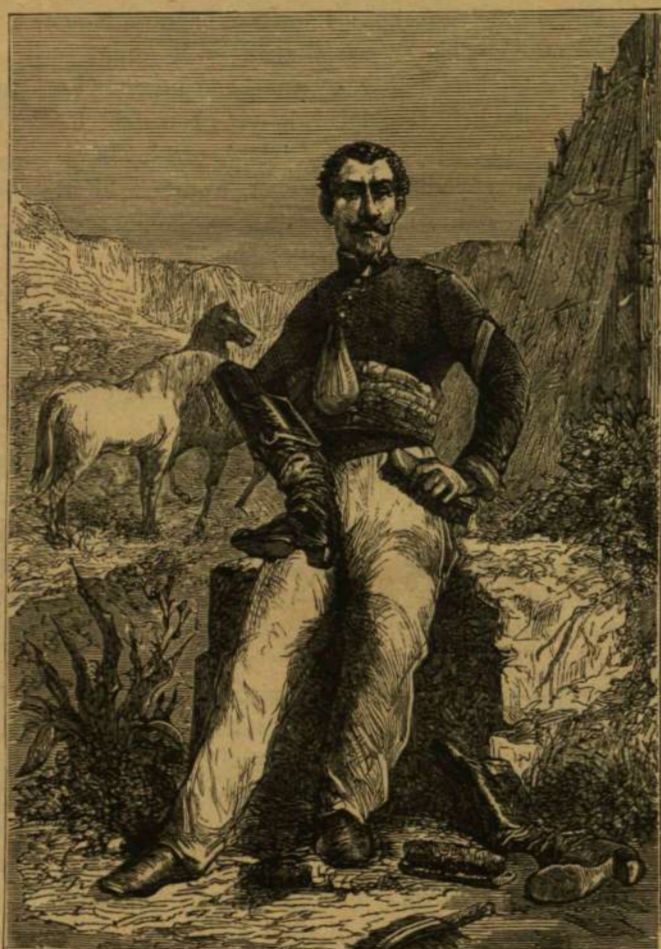
Servadac kapitány igen jól tudta, mit ér Ben-Zouf, s teljesen méltányolta e csatákban edzett érzékeny kart, e mindent mérni képes vakmerő bátorságot, s e minden áldozatra kész hűséget — mely mind, s feltétlenül, az ő szolgálatajának volt szentelve.

Néha szeretett tréfolni is vele, de tréfa nem sértették, azok által még jobban magához lánczolta.

— Tudod-e Ben-Zouf, — mondá egy ízben neki — hogy ha a Montmartre csusa csak négyezer kétszázöt méterrel volna magasabb, a Mont-Blancnak vetekednék?

Ben-Zouf komoly észrevételnek vette ezt, szemei ragyogtak, s szívében kapitánya és a Montmartre még szorosabban összefortak.

(Folyt. követk.)

Ben-Zouf.

SERVADAC HECTOR VÁNDORLÁSA.

Egyveleg.

Az ideai tél Franciaországban. Hogy mily enyhe volt — legalább még eddig — az ideai tél, kitűnik abból is, hogy Nantes mellett, Franciaország északnyugoti részében, a földi eper virágzásnak indult s bár e növényekre mi gondot sem fordítottak, nem hogy kárt szenvedtek volna e tél alatt, sőt inkább teljesen kizöldültek, kivirágzóztak s gyümölesei képződni kezdettek. Babok és olasz káposzták Bordauxban is annyira előhaladtak kifejlődésükben, mint máskor késő tavasszal szoktak. A téli évszak enyhesége az egész Franciaországban oly rendkívül volt, hogy a golyák el sem költöztek teli szállásukra s a vadludak és vadréczék szintén nyári lakhelyeiken maradtak.

Halottégetés Amerikában. Ez új divatu temetési mód nagyon kezd terjedni az észak-amerikai Egyesült-Államokban, főleg a szegényebb osztályok közt. A halottégetésnek egy lelkesült kedvelője Pennsylvániában Washington város szegényeinek közlebléről egy teljesen fölszerelt halottégető kemenczét ajándékozott, melyben az elhalt szegényeket ingyen égetik meg. A szegények ezáltal megkíméltetnek a temetés költségeitől. A hulláégető ház egy emeletes,

három kéményes tégláépület, a melyben két szoba van, melyek egyikében ravatal, másikában égető kemence van fölállítva. A tüzelő helyre koakszot használnak. Először egy irlandi munkást égettek meg benne, ki a ház építésénél közreműködött; hamuvá tételhez csak 40 percz kiváratott.

A Midsidie-rend, melylyel a török kormány pár nappal ezelőtt a magyar küldöttség tagjait is feldíszítette, az érdemek közt nem megvetendő helyet foglal el, tekintve főleg a jelvény díszes voltát. Abdul Midsid alapította s így nem régi érdemrend, de mégis sok embernek képezi ólaja tárgyát. Régebben, különösen a boldogult Abdul Aziz ismerve az embereknek e gyengéjért mindenkin nagy készséggel osztogatta azt; csak kórni kellett s a boldog halandónak azonnal feldíszítették vele mellét vagy nyakát, a szerint a mint a rendnek elsőb vagy felsőbb jelvényét adták neki. A jutalmazásnak e neme nagyon közönséges és kapós lett; most azonban e bőkezűség látszólag megapadt s azért a most Midsidie-rend után áhítózkók közül sokan várhatnak még, míg arra szert tehetnek. A rend legalsóbb foka az ötödik osztály, melyet a negyedikkel együtt a mellre függesztett jelvény alakjában viselnek. A rend egy sugárzó csillagot ábrázol, közepén egy félholdal és fölötte kis csillaggal. A mező veres, a csillag sugarai, valamint a többi díszítés ezüstből van verve. A jelvény veres és zöld csokorral van a mellre erősítve. A felsőbb jelvényeket a nyakba vetve viselik. Abdul Aziz „Bismarck“ és „Napoleon“ nevű kakasait is e rend legfőbb fok jelvényével díszítette, midőn előtte heves és veres harcot folytattak.

Diplomáciai gunyuevek. Mikor Salisbury marquis először ment Konstantinápolyba, a törökök azt hívnék, hogy azért jött, hogy őket a moszkoviták öléseiből kiszabadítsa, elneveztek „Csál Supurge“-nak, azaz „uj seprűnek.“ Majd, midőn úgy tapasztalták, hogy a derék marquis épen a törökök ellenségének viszhangja s „egyéb semmi“ — „Szalt Buru“-nak, „csupán egy trombitának“ nevezetik. A mi pedig Ignatieff tábornokot illeti, ő „Juad Effendi“ név alatt ismeretes országzserte, a mi pedig „makacs uri ember“ jelent.

A legnagyobb könyvtárak Európában. Kilenvennégy olyan nyilvános könyvtára van Európának, melyekben mindegyikben több van 100,000 kötet könyvnél, összesen pedig 23 millió kötet. A legnagyobb a párisi Bibliothèque Nationale 2 millió kötetel, s 150,000 kézirat. A szentpétervári könyvtár s a brit muzeum egyformán 1.100,000 kötettel díszes; azután a müncheni következők 900 ezer, Berlin 700,000, Bécs 600,000 kötetel.

Óriási dísznővétel. Dél-Amerika nagy-szerű „saladeria“-iról és „graseria“-iról nevezetes, a melyekben évenként milliókra menő szarvasmarhát ölnek meg és használják fel különböző célokra. Ellenben Észak-Amerikának néhely nagyobb városa (Cincinnati, Chicago stb.) bámulatos mennyiségű dísznő ol meg és bocsát kereskedésbe. Például az 1874-iki téli idény alatt csupán a nyugoti nagyobb hízaló telepeknél 1.148,000 dísznő küldtek szét megölve és beszőva a világ különböző részeibe és e szám azóta évről évre növekedett.

Száz éves macska. Új déli Walesben, Ausztráliában, Gundagai nevű helységben állítólag egy száz éves macska él. Ez állat, a „Science Review“ szerint Angolországból a „Golden Grove“ nevű hajón került Ausztráliába, az említett hajó pedig egyike volt ama három hajónak, melyek éllemlí és háztartási szerekkel megterhelve, az 1788-jan. 20-án vetett horgonyt a Botanybay-ban, a mostani Sydney kikötőjében. Mondják, hogy a macska az egyetlen állat ama 77 négy lábú közül, melyek az első fegyencz szállítványból az ötödik világrészbe kerültek.

A magyar hirlapirodalom 1877.

I. POLITIKAI NAPILAPOK.*

Budapesten.

Posti Napló. Szerk. Urváry Lajos; kiadó-tulajdónos az „Atheneum“ irodalmi és nyomdai részvényitársulat. XXVIII. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás.) Ára egész évre 24 frt.
A Hon. Szerk. Jókai Mór; kiadja az „Atheneum“. XV. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás.) Ára 24 frt.
Budapesti Közöny. Hivatalos lap. Szerk. Salamon Ferencz. XI. évfolyam. Ára a „Hivatalos Értesítő“-vel együtt 20 frt.
Magyar Állam. (Idők Tanuja.) Laptulajd. és szerk. Lonkay Antal. X. évfolyam. Ára 20 frt.
Ellenőr. Szerk. Csernátóny Lajos; kiadó-tulajd. Légrády testvérek és Csernátóny L. IX. évfolyam. Ára 20 frt.
Egyetértés. Szerk. és kiadó-tulajd. Csávolszky Lajos. IV. évfolyam. Ára 20 frt.
Nemzeti Hirlap. Szerk. Toldy István; kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. III. évfolyam. Ára 16 frt.
Kelet Népe. Szerk. Halász Imre; kiadja a Franklin-Társulat. III. évfolyam. Ára 20 frt.
Budapesti Napilap. Szerk. Borostyáni Nándor és Kakuja Gyula. II. évfolyam. Ára 16 frt.
Közvélemény. Szerk. Lukács Béla; kiadja Vodianer F. I. évfolyam. Ára 12 frt.
Magyar Hirlap. Szerk. Kuliflaj Ede. Laptulajdónos D. V. I. évfolyam. Ára 10 frt.

Vidéken.

Alföld. (Arad.) Szerk. Tiszti Lajos; kiadja Réthy Lipót. XVII. évfolyam. Ára helyben 14 frt, vidéken 16 forint.
Magyar Polgár. (Kolozsvár.) Szerk. és tulajd. K. Papp Miklós. XI. évfolyam. Ára 16 frt.
Kelet. (Kolozsvár.) Szerk. Békésy Károly; kiadó-tulajdónos Stein János. VII. évfolyam. Ára 16 frt.
Temesi Lapok. (Temesvár.) Szerk. Tácz József; kiadják a Magyar testvérek. VI. évfolyam. Ára 12 frt.
Ébredés. (Kolozsvár.) Szerk. Asbóth János; kiadja Stein János. II. évfolyam. Ára 16 frt.
Pozsonyi Lapok. (Pozsony.) Lapvezér Pisz-tóry Mór; szerk. Hegyi Pál; kiadja a lapfelügyelő bizottság. I. évfolyam (mint hetilap V. évf.) Ára helyben 10 frt, vidékre 14 frt. Összesen = 17.

II. POLITIKAI HETILAPOK.

Budapesten.

Politikai Ujdonságok. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XXIII. évfolyam. Ára 6 frt. a „Vasárnapi Ujság“-gal együtt 12 frt.
Ígazmondó. Szerk. és kiadó-tulajd. Jókai Mór. XI. évfolyam. Ára 5 frt.
Hirmondó. Szerk. és tulajd. Komócsy József. X. évfolyam. Ára 4 frt.
Nep Zászlója. Szerk. és tulajd. Mende Bódog. X. évfolyam. Ára 6 frt.
Képes Néplap és Politikai Híradó. Szerk. Nagy Miklós. Kiadja a Franklin-Társulat. V. évfolyam Ára 2 frt.
Magyar Korona. Szerk. b. Jósika Kálmán; kiadja az Athenaeum. I. évfolyam. Ára 6 frt.

Vidéken.

Győri Közöny. (Győr.) Szerk. és kiadja Mersich József. XXI. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer Ára 10 frt.
Szegedi Híradó. (Szeged.) Szerk. Nagy Sándor; kiadó-tulajd. Burger Zsigmond özvegye. XIX. évfolyam. Megjelenik hetenként 3-szor. Ára 10 frt.
Bihar. (Nagy-Váradi.) Szerk. Riskó János; kiadó-tulajd. Hollós Lajos. XIII. évfolyam Megjelenik hetenként 4-szer. Ára 10 frt.
Eger. (Eger.) Szerk. és kiadó-tulajd. Szabó Ignác. XV. évfolyam. Ára 5 frt.
Máramaros. (Máramaros-Sziget.) Főszerk. Szilágyi István, szerk. Viski K. Bálint, főszerk. Várady Gábor. XIII. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 frt.
Somogy. (Kaposvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Roboz István. XII. évfolyam. Ára 5 frt.
Debreczen. (Debreczen.) Szerk. Tiszai Dániel; kiadó-tulajd. a debreczeni függetlenségi párt. IX. évfolyam. Megjelenik hetenként ötször. Ára 10 frt.
Egri Néplap. (Eger.) Szerk. és kiadó-tulajd. Luga László. VIII. évfolyam. Ára 2 frt.
Nemere. (Szt.-György.) Szerk. Vécsy Róbert; kiadó-tulajd. Pollák Mór. VII. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 6 frt.
Abauj-Kassai-Közöny. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Timkó József. VI. évfolyam. Ára 6 frt.
Pécsi Figyelő. (Pécs.) Szerk. Haksch Emil; szerkesztőtárs Kis József; laptulajdónos Nagy Ferencz. V. évfolyam. Ára 5 frt.
Nógrádi Lapok és Honti Híradó. (B.-Gyarmat.) Szerk. Horváth Danó; kiadó-tulajd. Kék László. V. évfolyam. Ára 6 frt.
Debreczeni Ellenőr. (Debreczen.) Szerk. Szabó Antal; laptulajdónos Molnár György; kiadja Kutasi Imre. IV. évfolyam. Megjelenik hetenként ötször. Ára 10 frt.
Szabadság. (N.-Váradi.) A közjogi ellenzék közlönye. Szerk. Dús László. III. évfolyam. Megjelenik hetenként ötször. Ára 10 frt.
Kassa és vidéke. (Kassa.) Szerk. és tulajdónos Klekner Alajos; főszerk. Szemák István. III. évfolyam. Ára 6 frt.

Ujvidék. (Ujvidék.) Szerk. és laptulajdónos Frankl István. II. évfolyam. Ára 6 frt.
Békésmegyei Közöny. (Békés-Csaba.) Szerk. Reuk István. IV. (mint politikai lap II.) évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 frt.
Bucaresti Híradó. (Bukarest.) Szerk. és laptulajdónos Vándory Lajos. II. évfolyam. Ára 12 frt.
Erdélyi Híradó. (Maros-Vásárhely.) Szerk. Nemes Ödön; kiadó és laptulajdónos Inreth Sándor. I. évfolyam. Megjelenik hetenként 3-szor. Ára 8 frt.
Kassai Lapok. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajdónos Rózsásági Antal. I. évfolyam. Ára 6 frt. Összesen = 26.

III. VEGYES TARTALMU KÉPES HETI-LAPOK.

Budapesten.

Vasárnapi Ujság. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XXIV. évfolyam. Ára 8 frt. A „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 12 frt.
Magyarország és a Nagyvilág. Szerk. Ágai Adolf; kiadja az Athenaeum. XIII. évfolyam. Ára 10 frt. Összesen = 2.

IV. EGYHÁZI ÉS ISKOLAI LAPOK.

Budapesten.

Religio. Szerk. és kiadó-tulajdónos báró Hornig Károly. XXIX. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 10 frt.
Protestans Egyházi és Iskolai Lap. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Ballagi Mór; főszerk. Farkas József. XX. évfolyam. Ára 9 frt.
Népevelők Lapja. Szerk. Lakits Vendel; kiadja Vodianer F. XII. évfolyam. Ára 4 frt.
Néptanítók Lapja. Kiadja a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium. Szerk. Gyertyáffy István. X. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 3 frt.
Egyházi Szemle. Szerk. és kiadja Kovács Albert. VII. évfolyam. Megjelenik két hetenként. Ára 2 frt.
Kis Lap. Szerk. Forgó bácsi (Dr. Ágai Adolf.) Kiadja az Athenaeum. Folyó bácsi. Ára 5 frt 60 kr.
Katolikus Hetilap. Szerk. Agoston Antal; kiadja a Szent-István-Társulat. V. évfolyam. Ára 4 frt.
Hasznos Mulattató. Szerk. és kiadja Dolnay Gyula. IV. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 6 forint.
Lányok Lapja. Szerk. és kiadja Dolnay Gyula. III. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 6 frt.
Képes Gyermekvilág. Szerk. és kiadja Kobányi bácsi. II. évfolyam. Megjelenik minden hó elsején. Ára 2 forint.
Polgári Iskola. A polg. isk. tan-egyesület közlönye. Szerk. Prámer Agoston. II. évf. Megjelenik aug. és szept. hónapokat kivéve havonként egyszer. Ára 2 frt. Az egyesület tagjai ingyen kapják.
A magyar izz. országos tanító-egylet Értesítője. Szerk. Seligman Eléázár. II. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 1 frt.

Vidéken.

Néptanoda. A pécsi tanító-egylet közlönye. (Pécs.) Kiadó-tulajd. és szerkesztő Schneider István; főszerk. Reberics Imre és Schön Bernát. X. évfolyam. Megjelenik hetenként egyszer; aug. és szept. hónapokban szünetel. Ára 3 frt.
Egri Részegmejei Közöny. (Eger.) Szerkesztő Rapaics Raymond. Kiadja Zsenedovics József. IX. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 16-kán. Ára 2 frt.
Remény. (Győr.) Szerk. Molnár Gábor. X. évfolyam. Megjelenik minden hó végén. Ára 1 frt 50 kr.
Bimbófüzér. (Sopron.) Kiadja a soproni evang. Lyceum -Deákúti Vármegey- testülete. XII. évfolyam. (Az I—V. évf. kézirattan jelent meg.) Ára 1 frt 50 kr.
Népiszkola. (Eger.) Szerk. és kiadó-tulajd. Répássy János; főszerk. Kárpáthy Endre és Szulik József. VII. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 15-kén. Ára 4 frt.
Erdélyi Protestans Közöny. (Kolozsvár.) Szerkesztő és laptulajdónos Szász Domokos. VI. évfolyam. Ára 6 frt.
Tanügyi Lapok. (Szeged.) Szerk. Vass Mátyás. VI. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-kén. Ára 1 frt.
Elomi Tanügy. (Eger.) Szerk. és kiadja Katinszky Gyula. VI. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 2 frt.
Evangyéliomi Protestans Lap. (Debreczen.) Szerkesztő és kiadja Balogh Ferencz. III. évfolyam. Ára 6 forint.
Család és Iskola. (Kolozsvár.) Szerk. Váradai Károly; főszerk. Hegedűs István és Kiss Sándor; kiadja a kolozsvári tanító testület. III. évfolyam. Megjelenik — jul. és aug. hónapokat kivéve — havonként kétszer. Ára 3 frt.
Az aradvidéki Tanító-Egylet Közönye. (Arad.) Szerk. Györgyóssy Rudolf. III. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 2 frt.
Egyházi és Iskolai Szemle. (Nagy-Enyed.) Szerk. és kiadja Bartók György. II. évfolyam. Megjelenik hetenként. Ára 6 frt.
Erdélyi-egyházmejei Értesítő. (Gyula-Fehérvár.) Szerkesztik Eltes Károly és Biró Béla. II. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 2 frt. Összesen = 25.

V. SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU LAPOK.

Budapesten.

Családi Kör. Szerk. és kiadja Emilia. XVIII. évf. Ára 12 frt.
Fővárosi Lapok. Szerk. Vadnai Károly; tulajd. Tóth Kálmán; kiadja az Athenaeum. XIV. évfolyam. Megjelenik hetenként 6-szor. Ára 16 frt.

Magyar Bazár mint „A nők munkaköre.“ Szerk. Wohl Janka és Stephanie; kiadja az Athenaeum. XII. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 10 frt.
Budapesti Bazár. Szerk. és kiadja Király János; főszerk. Komócsy József. V. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 10 frt.
Uj Idők. Szerk. Benedek Aladár; kiadja K. Szarvasy Sándor. III. évfolyam. Ára 8 frt.
Lämpis. Szerk. és kiadó-tulajd. Szini Károly. II. évfolyam. Ára 4 frt.
Budapest. Szerk. és laptulajdónos Vahot Imre; kiadja Kunosy Vilmos. I. évfolyam. Ára 6 frt.
Petőfi-Társaság Lapja. Szerk. Szana Tamás; szerkesztő-társ Balázs Sándor; kiadják Weismann testvérek. I. évfolyam. Ára 10 frt.
Viszhang. Szerk. és kiadja Friebeisz Ferencz. I. évfolyam. Ára 12 frt.

Vidéken.

Hölgylutár. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. K. Papp Miklós. II. évfolyam. Ára 6 frt.
Szünóra. (Nagy-Váradi.) Szerk. Regőly; kiadó-tulajdónos Laszky Armin. II. évfolyam. Ára 4 frt.
Szépirodalmi Lapok. (Békés-Csaba.) Szerk. Reuk István. I. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 2 forint. Összesen = 12.

VI. HUMORISZTIKUS LAPOK.

Budapesten.

Üstökös. Szerk. és tulajd. Jókai Mór; kiadja az Athenaeum. XX. évfolyam. Ára 8 frt.
Borszem Jankó. Szerk. és tulajd. Csicseri Bors. (Ágai Adolf.) Kiadja az Athenaeum. X. évfolyam. Ára 8 forint.
Cigarette. Szerk. Aspmodi (Gáspár Imre.); kiadja Metzger Emil. I. évfolyam. Ára 8 frt.

Vidéken.

Szajkó. (Székesszéplény.) Szerk. és laptulajdónos Alföldi. IV. évfolyam. Ára 4 frt.
Darász. (Székesszéplény.) Szerk. és laptulajdónos Don Scorpio. III. évfolyam. Ára 4 frt. Összesen = 5.

VII. SZAKLAPOK.

Budapesten.

Gazdasági Lapok. Az orsz. magyar gazdasági egyesület saját közlönye. Szerk. Morócz István. XXIX. évfolyam. Ára 6 frt.
Orvosi Hetilap. Szerk. és tulajd. Markusovszky Lajos tr.; főszerk. Balogh Kálmán tanár. XXI. évfolyam. Ára 10 frt.
Vadász és Vesevonal. Szerk. és kiadó-tulajdónos Sárkány Ján. Ferencz. XXI. évfolyam. Ára 12 frt.
Törvényszaki Csarnok. Szerk. és kiadó-tulajd. Szokolay István. XIX. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 frt.
Gyógyászat. Szerk. tulajd. Poor Imre tr.; szerk. kiadó Dulácska Géza tr. XVII. évfolyam. Ára 10 frt.
Zenészei Lapok. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Ábrányi Kornél. XVII. évfolyam. Ára 10 frt.
Gyógyászati Hetilap. Szerk. és kiadó-tulajd. Schély Sándor. XVI. évfolyam. Ára 10 frt.
Gyorsírási Lapok. Főszerk. Markovits Iván; szerk. Szalagyi Aurel; kiadja a budapesti magyar gyorsíró-egylet. XV. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer; a «Gyakorló Gyorsíró» melléklap egyszer. Ára 3 frt.
Jogtudományi Közöny. Szerk. dr. Dárlai Sándor; kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XII. évfolyam. Ára 6 frt.
Pósta-Közöny. Szerk. és tulajdónos Joannovich György; főszerk. Takáts József. XI. évfolyam. Ára 7 frt.
Pósta Rendelések Tára. Közbeváltója a kereskedelmi miniszterium. XI. évfolyam. A postai hivatalok-nak ingyen küldetik.

Archeologiai Értesítő. A magyar tudományos akadémia archeologiai bizottságának közlönye. Szerk. Henszlmann Imre és b. Nyáry Albert; kiadja a m. tud. akadémiá. X. évf. liam. Megjelenik — aug. és szept. kivételével — minden hó utolsó napján. Ára 3 frt.
Természet. Szerk. és kiadja Berecz Antal. IX. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 15-én. Ára 4 frt.
Typographia. Szerk. Firtinger Károly; főszerk. Bauer János; kiadó-tulajd. a pestbudai könyvnyom-dászok önképző-egylete. IX. évfolyam. Ára 4 frt. (maga-lyar és német szöveggel.)

Szinpad. A magyar színész-egyesület hivatalos közlönye. Szerk. Rajkai F. I.; kiadó-tulajdónos az e. m. színházi igénykösz. IX. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 16-kán. Ára 6 frt.
Közrendészeti Lap. Szerk. Jahn Lajos; kiadó-tulajdónos Jahn I. VIII. évfolyam. Ára 6 frt.
Központi vasúti és közlekedési Közöny. Szerk. Tettau László; kiadó-tulajdónos Goritschnigg Albert. VIII. évfolyam. Ára 8 frt.

Magyar Thomis. Szerk. dr. Fayer László; laptulajd. dr. Siegmund Vilmos; kiadja az Athenaeum. Ára 10 frt.
A Nép Kertőze. Szerk. és tulajd. Lukácsy Sándor, Rákóczi-Polotán. VII. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 3 frt.
Budapesti áru- és értéktörzs-árjegyzései. Kiadja a miniszteri tözsedbiztos. V. évfolyam. Megjelenik minden tözsednapon. Ára 6 frt; póstán 7 frt.
Munkás-Heti-Kronika. Szerk. Hirlinger A. és Frankel Leo; kiadó Bayer A. és társai. V. évfolyam. Ára 2 frt 40 kr.
Budapest fővárosi statisztikai hivatalának heti kimutatása. Szerk. és kiadja Körösi József statisztikai igazgató. V. évfolyam. Ára 4 frt.
Földmívelési Érdekeink. Szerk. Mátyás Izidor; kiadó-tulajdónosok a Légrády-testvérek. IV. évfolyam. Ára 6 frt. a «Falusi Gazdá»-val 8 frt.

* Az egyes szakokban a lapok kiadásának időjele szerint vannak sorozva.

Falusi Gazda. Szerk. Máday Izidor; kiadó-tulajdonosok a Légrady-testvérek. IV. évfolyam. Ára 2 ft.
Borászati Lapok. Szerk. dr. Entz Ferencz; kiadó-tulajdonosok a Légrady-testvérek. IV. évfolyam. Megjelenik minden hó 10. és 25-én. Ára 3 ft.
Hajnal. Magyarországi Nagy-Oriensének védelme alatt álló szabadtörvények közlönye. IV. évfolyam. Megjelenik havonként egyszer. Ára 3 ft.
Község Lapja. Laptulajd. dr. Dárdai Sándor; szerk. Mészáros Károly. IV. évfolyam. Ára a «Magyar Közjegyző» felhavi mellékkel 8 ft.
Közezségi Lapok. Szerk. tulajd. Széll Lajos; főszerk. Kelen József és Tóthfalvi Gyula. IV. évfolyam. Megjelenik minden hó 5. és 20-án. Ára 5 ft.
Közezségi lapok az állat- és növényhonosítás és nevelés köréből. Szerk. és kiadja Serák Károly. III. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 15-kén. Ára 3 ft.
Szini Világ. Szerk. és laptulajd. Babos Károly. III. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 15-én. Ára 6 ft.
Vasut. Szerk. Kardos Sándor; társszerkesztő Fürst Fülöp; kiadók Goldstein és Ohlendorf. III. évfolyam. Ára 4 ft.
Orpheus. Zenemű-folyóirat. Szerk. Goll János. III. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 15-kén. Ára 4 ft 50 kr.

Rendeleti Közlöny. A magyar királyi honvédség számára. III. évfolyam. Megjelenik havonként 2-3 száraz.
Fortuna. Hivatalos sorsolási és árkeleti lap. Szerk. Arnoldi Vilmos. III. évfolyam. Megjelenik minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.
Mercur. Hiteles sorsolási tudósító. Szerk. Aradi Rezső. III. évfolyam. Megjelenik minden huzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.
Curial Értesítő. Szerk. és tulajdonos Kun László. II. évfolyam. Megjelenik hetenként hatszor. Ára 15 ft.
Központi Értesítő. Kiadja a földmívelési ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztérium. II. évfolyam. Megjelenik havonként 6-8 szám. 100-100 inek ára helyben 4 ft; vidéken 7 ft.
Építési Ipar. Szerk. Ney Béla; a kiadó-tulajdonosok képviselője Pártos Gyula. I. évfolyam. Ára 8 ft.
Hasonosítási Közlöny. A magyar hasonosítási ügyosztályok társulatának lapja. Szerk. Dudits Miklós. I. évfolyam. Megjelenik minden hó 1. és 16-kán. Ára 3 forint.
Házi-Ipar Lapja. Kiadja a központi házi-ipar egylet. Szerk. Kubinyi Lajos. I. évfolyam. Megjelenik félhavonként. Ára 1 ft.
Postai Hetilap. Szerk. és tulajdonos Toborfy Lajos. I. évfolyam. Ára 4 ft.
Gabelsberger Gyorsíró. A Gabelsberger-Egyesület hivatalos közlönye. Szerk. és laptulajdonos Balogh Andor; autograph Török Mihály. I. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 4 ft.
Köziszerkesztési Lapok. Heti szalag, kapcsolatban a szabályrendeletek gyűjtésével. Szerk. Dárdai Sándor; kiadja a Franklin-Társulat. I. évfolyam. Ára 10 ft.

Vidéken.

Bányászati és Kohászati Lapok. A m. kir. bányászati Akadémia közlönye. (Selmecz) Szerk. lovag Krassai Kerpely Antal. X. évfolyam. Megjelenik minden hónap 1-jén és 15-én. Ára 6 ft.
Erdélyi Gazda. (Kolozsvár.) Az erdélyi gazdasági egylet közlönye. Szerk. Gamauf Vilmos. IX. évfolyam. Ára 4 ft. Az egyleti tagoknak ingyen küldetik.
A Gyakorlati Mezőgazda. (Magyar-Óvár.) Szerk. és kiadja Szporon Pál. VI. évfolyam. Megjelenik minden hó 10-ik, 20-ik és utolsó napján. Ára 4 ft.
Felsőmagyarországi Népgazda. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Steidl Bernát Camillo. IV. évfolyam. Megjelenik hetenként magyar és német szöveggel. Ára 6 forint.
Alföldi Iparlap. (Szeged.) Szerk. Gelléri Mór; kiadó-tulajd. Endrényi Lajos és társa. III. évfolyam. Ára 4 ft.
Kataszteri Kalauz. (Vác.) Szerk. Szalay József; laptulajd. és kiadó Gyürky Antal. III. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 2 ft.
Gazdasági Néplap. (Pécs.) A baranyamegyei gazd. egyesület hivatalos közlönye. Szerk. Liebbald Béni; kiadó Taisz Mihály. II. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-én. Ára 1 ft; egyleti tagoknak ingyen küldetik.
Orvos-Természettudományi Szemle. A biharvármegyei orvos-gyógyászati és természettudományi egylet közlönye. (Nagyvárad.) Szerk. dr. Bodor Károly. II. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 4 ft.
Sport. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Békessy Károly; főszerk. Mórócz István. Megjelenik hetenként. Ára 4 ft.
A Magyar Mész. (Buziás.) Szerk. Grand Miklós és Kovács Antal; kiadó-tulajdonos a délmagyarországi méhészet-egylet. Megjelenik minden hó 15-én. Tagoknak ingyen küldetik.
 Összesen = 53.

VIII. VIDÉKI LAPOK (nem politikai tartalommal.)

Zalai Közlöny. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Bátorfi Lajos; kiadja Wajdits József. XVI. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 ft.
Ung. (Ungvár.) Szerk. Mihalkovich József; kiadja Jäger Károly örökösök. XV. évfolyam. (Az előbbi években nem politikai lap jelent meg.)
Borsod. (Miskolcz.) Szerk. és kiadja Rác Ádám. XI. évf. Ára 4 ft.
Vasmegei Lapok. (Szombathely.) Szerk. Balogh Gyula; kiadó-tulajdonos Bertalanffy József. XI. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 ft.
Jász-Kanizsa. (Jászberény.) Szerk. Golenich Károly; kiadók: Polgár Ferencz és fia. X. évf. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 6 ft.

Kecskeméti Lapok. (Kecskemét.) Szerk. Tassy Pál; főszerk. Kiss Lajos; kiadja: Gallia Péter. X. évfolyam. Ára 5 ft.
Vásárhelyi Közlöny. (Hód-Mező-Vásárhely.) Szerk. Solti Károly; kiadó: Vodiáner F. IX. évfolyam. Ára 4 ft.
Szamos. (Szatmár.) Szerk. . . . főszerk. dr. Egei József; kiadó-tulajdonos: Gönyei József és Litteczky Endre. IX. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 4 ft.

Gömöri Lapok. (Rimaszombat.) Szerk. Bernolák Nándor; kiadó-tulajdonos: Bernolák Plechner Irma. IX. évf. Ára 6 ft.
Zemplén. (Sátoralja-Ujhely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Boróth Elemér. VIII. évf. Ára 6 ft.
Nagyvárad. (Nagyvárad.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Hügel Ottó. VIII. évf. Megjelenik hetenként 6-szor. Ára helyben 10 ft; vidéken 12 ft.
Maros. (Makó.) Szerk. Füzesséry Kálmán. VIII. évf. Ára 4 ft.

Sopron. Sopronmegye hivatalos közlönye. (Sopron.) Szerk. és laptulajdonos Baán Endre. VII. évfolyam. Ára 6 ft.
Székesfehérvár. (Székesfehérvár.) Szerk. Boross Mihály; szerkesztőtárs Hattuyfy Deszö; kiadó-tulajdonos Klökner Péter. VII. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 ft.
Hód-Mező-Vásárhely. (Hód-Mező-Vásárhely.) Szerk. H. Nagy Lajos. VII. évf. Ára 4 ft.
Szentesi Lap. (Szentese.) Szerk. Sima Ferencz; főszerk. Kovács Pál; kiadó-tulajdonos Cherrier János. VII. évf. Ára 4 ft.

Gyöngyös. (Gyöngyös.) Szerk. és laptulajdonos Csomor Kálmán. VI. évf. Ára 5 ft.
Kecskeméti. (Kecskemét.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Szűcs Ferencz. V. évf. Ára 5 ft.
Torontál. (Nagy-Becske.) Szerk. Balás Frigyes; főszerk. dr. Szentkirályi Jenő; kiadó Pleitz Fer. Pál. VI. évf. Ára 6 ft.
Félegyháza és Vidéke. (K-Félegyháza.) Szerk. Mezős József; kiadó-tulajdonos a »Lap-segélyező-egylet«. V. évf. Ára 4 ft.

Tolnamegyei Közlöny. (Szegvár.) Szerk. és laptulajdonos Boda Vilmos. V. évf. Ára 5 ft.
Vácvidéki Lap. (Vác.) Szerk. Ompolyi; kiadó és laptulajdonos Spitzer Miksa. IV. évfolyam. Ára 4 ft. (Előbb »Vácvidék« címmel jelent meg.)
Baja. (Baja.) Szerk. Erdélyi Gyula; kiadó-tulajdonos Paul Károly. IV. évf. Ára 5 ft.
Bereg. (Beregszász.) Szerk. és laptulajdonos Gulácsy Deszö. IV. évf. Ára 6 ft.

Pápai Lapok. (Pápa.) Szerk. Füredi Albin; kiadó Wajdits Károly. IV. évf. Ára 6 ft.
Szabolcsmegei Közlöny. (Nyíregyháza.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Ifj. Maurer Károly; társszerk. Súlyom Jenő. IV. évf. Ára 4 ft.
Vágvölgyi Lap. (Trenesén.) Szerk. és kiadó Skarnitzl X. Fer. IV. évfolyam. Megjelenik hetenként egyszer magyar és német szöveggel. Ára 6 ft.
Esztergom. (Esztergom.) Szerk. Ompolyi; kiadó-tulajdonos Buzoróczy Gusztáv. IV. évf. Ára 4 ft.

Székesfehérvár és Vidéke. (Székesfehérvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Csifári Kálmán. IV. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 ft.
Zala. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Hoffmann Mór; kiadja Fischel Fülöp. IV. évf. Ára 4 ft.
Balaton és Vidéke. (Keszthely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Sögor György. IV. évf. Ára 4 ft.
Felvidék. (Eperjes.) Szerk. Kiss Géza; kiadó-tulajdonos Goldberger Jakab. III. évf. Ára 5 ft.
Szatmár. (Szatmár-Németi.) Szerk. dr. Tomesányi Imre; kiadó-tulajdonos Nagy Lajos. III. évfolyam. Ára 4 ft.

Nagybánya és Vidéke. (Nagybánya.) Szerk. Maar József; kiadó-tulajdonos Huzly Károly. III. évfolyam. Ára 4 ft.
Békési Lapok. (Gyula.) Szerk. és laptulajdonos Endrefi Károly. II. évf. Ára 5 ft.
Gömöri Híradó. (Rozsnyó.) Szerk. Márton Jenő és Beke László; kiadja Márton János. II. évfolyam. Ára 6 ft. 40 kr.

Miskolcz. (Miskolcz.) Lappvezér dr. Bódogh Albert; szerk. Dobján László. II. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 6 ft.
Nyitrai Közlöny. (Nyitra.) Szerk. és laptulajdonos Demjén János. II. évf. Ára 6 ft.
Orosháza. (Orosháza.) Szerk. Anonymus; laptulajdonosok Böhm és Patzaner. II. évf. Ára 4 ft.
Sárrét. (Berettyó-Ujfalu.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Vass Jenő. II. évf. Ára 4 ft.
Szabadkai Közlöny. (Szabadka.) Szerk. Szielenburger Károly; kiadó-tulajdonos Schlesinger Károly. II. évfolyam. Ára helyben 4 ft. 40 kr., vidéken 4 ft. 80 kr.

Veszprém. (Veszprém.) Szerk. Lévy Imre; kiadó-tulajdonos Krausz Armin. II. évf. Ára 4 ft.
Magyar Kárpát. (Ungvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Homieskö Miklós. III. évf. Ára 4 ft.
Komárom. (Komárom.) Szerk. Adamovich Ádám; kiadó-tulajdonos Siegler Károly. II. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 ft.

Rimaszombat és Vidéke. (Rimaszombat.) Szerk. Istvánfy; kiadó-tulajdonos Tomesányi Károly. II. évf. Ára 4 ft.
Gömöri Hírlap. (Rozsnyó.) Szerk. Benyó József; kiadja Kovács Mihály. II. évf. Ára 6 ft.
Debreczen-Hajdumegyei Közlöny. (Debreczen.) Szerk. Szabó Antal; főszerk. Szombati János; kiadja Kutasi I. II. évfolyam. Ára 3 ft.
Lehel-Kürt. (Jászberény.) Szerk. Kolosy Lajos; kiadó-tulajdonos Bakos István. II. évf. Ára 5 ft.

Szolnok-Doboka. (Deés.) Szerk. és kiadja Pánczél János; társszerkesztő Medgyes Lajos. II. évfolyam. Ára 6 ft.
Tiszavidéki Lapok. Ó- és Török-Kanizsai Közlöny. (Török-Kanizsa.) Szerk. Rosenstein Mór; kiadó Obláth Sándor. II. évf. Ára 6 ft

Csongrádmegei Közlöny. (Csongrád.) Szerk. Honthy László. II. évf. Ára 6 ft.
Eperjesi Lapok. (Eperjes.) Szerk. Kys Géza; kiadó-tulajdonos »Eperjesi Bank-Egylet«. I. évfolyam. Ára 5 ft.
Jász-Nagykún-Szolnok. (Szolnok.) Szerk. és laptulajdonos Bedő Lajos. I. évf. Ára 5 ft.
Karczag és Vidéke. (Karczag.) Szerk. Dobrai Endre. I. évf. Ára 4 ft.

Maros-Vidék. (Maros-Vásárhely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Kerekes Sámuel. I. évf. (Mint »Erdély« folytatása VII. évf.) Ára 6 ft.
Nyíregyháza. (Nyíregyháza.) Szerk. és kiadja Mikecz József. I. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 6 ft.
Szarvasi Ujság. (Szarvas.) Szerk. és kiadja Sipos Soma. I. évf. Nyomat. Mező-Tíron. Ára 5 ft.

Szatmármegyei Közlöny. Szerk. Pálffy Gyula; laptulajdonos és főszerk. Pék Japó. I. évf. (Mint a »Nagy-Károly« folytatása. III. évf.) Ára 5 ft.
Udvarhelyi Híradó. (Székely-Udvarhely.) Szerk. és laptulajdonos Szakács Mózes. I. évf. Ára 4 ft.
Ujpesti Értesítő. (Uj-Pest.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Holgyári C. Titusz. I. évfolyam. Ára 4 ft.
Vasmegei Közlöny. (Szombathely.) Szerk. Lipp Vilmos; kiadja Seiler Henrik. I. évfolyam. Ára 4 ft. Összesen = 61.

IX. HIRDETÉSI LAPOK.

Vidéken.

Debreczen-Nagyvárad Értesítő. (Debreczen.) Szerk. és laptulajdonos Báthory Sándor. XXXV. évfolyam. Ára 4 ft.
Nógrádmegei Hivatalos Hírlök. (Balassagyarmat.) Kiadja a jogügyi hivatal. XV. évfolyam.
Szepesi Értesítő. Zipszer Anzeiger. Spisky Öznamovately. (Lőcsé.) Szerk. és kiadó Seeliger Károly. XV. évfolyam. Ára 4 ft.

Gömöri Értesítő. (Rimaszombat.) Megyei határozat folytán szerkesztés és kiadja az alsópányi hivatal. II. évfolyam. Ára 2 ft.
Hivatalos Értesítő. (Veszprém.) A »Veszprémi« rendes heti melléklapja. II. évfolyam.
Sürgöny. Harezi hírek, országos, megyei, helyhatósági rendeletek sat. (Nyíregyháza.) A »Szabolcsmegei Közlöny« melléklete. II. évfolyam. Egyes számnak ára 4 kr.

Nagyvárad Közvetítő és Hirdető. (Nagyvárad.) Szerk. és kiadja Greiner Antal. I. évfolyam. Ára 2 ft. Összesen = 7.

X. FOLYÓIRATOK.

Budapesten.

Erdészeti Lapok. Az orsz. erdészeti egylet közlönye. Szerk. Bedő Albert. XVI. évfolyam. Megjelenik havonként egyszer. Ára 5 ft.
A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője. Kiadja a magyar tudományos akadémiák. Szerk. a főtítká. XI. évfolyam.
Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. Szerk. Szilágyi Sándor. XI. évfolyam. Megjelenik minden hó 12-én (aug. és szept. hónapokat kivéve). Ára 6 ft; a társulat tagjai tagdíj (5 ft) fejében kapják.
Szépirodalmi Csarnok. Regény-folyóirat. Szerk. és kiadja Friebeisz Ferencz. X. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 6 ft. (Külön folyamattal) megjelenik minden 10 napon egy füzet. Ára 4 ft.)

Az Országos Közéleti Tanár-Egylet Közlönye. Szerk. Névy László. X. évfolyam. Megjelenik, a nagy szünidőt kivéve, minden hó 1- és 15-én. A tagok tagsági díj (4 ft) fejében kapják.
Magyar Mémók- és Építész-Egylet Közlönye. Szerk. Ambrozovics Béla és Ney Béla. IX. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 10 ft.
Természettudományi Közlöny. A magyar természettudományi társulat közlönye. Szerk. Szily Kálmán és Pethő Gyula. IX. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 ft.

Anyagi Érdekeink. Az országos magyar iparregyesület közlönye. Szerk. Mudrony Soma. VIII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára nemtagoknak 3 ft; tagok ingyen kapják.
Magyar Gyorsíró. Szerk. Vándori Gusztáv; kiadja a Tironia gyorsíró-egylet. VIII. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 2 ft.
Távírási Közlemények. VII. évfolyam.
A m. kir. Távírási Rendeletke Tára. VII. évfolyam.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyarhoni földtani társulat. Szerk. Sajóhelyi Frigyes és Róth Lajos titkárok. VII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 ft. A társulati tagok tagsági díjukban kapják.
Magyar Nyelvtör. Szerk. és kiadja Szarvas Gábor. VI. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-én. Ára 5 ft.
Magyar Tanügy. Szerk. Heinrich Gusztáv és Kármán Mór, kiadják Hoffmann és Molnár. VI. évfolyam. Megjelenik (aug. és szept. hónapokat kivéve) havi füzetekben. Ára 6 ft.

Uj Regény-Csarnok. Kiadja Melner Vilmos. VI. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 6 ft.
Apolló. Zenemű-folyóirat. Szerk. és kiadja Fellegi Victor. VI. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 6 ft.
Budapesti Szemle. A m. t. Akadémia megbízásából szerk. Gyulai Pál, kiadja Ráth Mór. V. évfolyam. Megjelenik 13-14 lnyvi két havi kötetekben. Ára 12 ft.
Földrajzi Közlemények. Kiadja a magyar földrajzi társulat. Szerk. Berecz Antal. V. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 ft. Társulati tagok tagsági díjuk fejében kapják.

Budapest főváros statisztikai hivatalának havi kimutatása. Szerk. és kiadja Körösi József, statisztikai igazgató. V. évfolyam. Ára 3 ft.
A Ludovica Academia Közlönye. Szerk. és kiadja a m. k. honvédségi Ludovica Akadémia tanári kara. V. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 ft.

Első magyar-német Vasúti és Gőzhajózási Kalauz. Kiadó Goritschnigg Albert. IV. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 ft.
Magyar Igazságügy. Szerk. dr. Löw Tibóris; kiadja Zilahy Sámuel. IV. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 8 ft.
Pénzügyi Közlöny. Kiadja a m. k. pénzügyminisztérium. IV. évfolyam. Megjelenik havonként egyszer. Ára 2 ft.
Műgyetemi Lapok. Szerk. és kiadják: Hunyady Jenő, König Gyula, Krusper István, Szily Kálmán, Szocecs József és Wartha Vince műgyetemi tanárok. II. évfolyam. Megjelenik (jul. és aug. kivételével) minden hónap 15-én. Ára 4 ft.

Magyar Könyv- és Szemle. Közreboesítja a nemzeti muzeum könyvtára. II. évfolyam. Megjelenik kéthavi füzetekben. Ára 2 ft 40 kr.
Figyelő. Irodalomtörténeti közlöny. Szerk. és kiadja Abafi Lajos. II. évfolyam. Megjelenik — jul. és aug. hónapokat kivéve — havi füzetekben. Ára 8 ft.
Állat-biztosítási Folyóirat. Az »Orion« általános állatbiztosító egylet közlönye. Szerk. Standenauer Mór. II. évfolyam. Megjelenik havonként magyar és német szöveggel. Ára 1 ft 20 kr.

Havi Füzetek. Szerk. és kiadja Winter Ágoston. II. évfolyam. Megjelenik évenként 12 füzet. Ára 1 ft.
Honvéd Könyvtár. Szerk. és kiadja F. Rásztokai Kobilisz Lajos. II. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Egy füzetnek ára 40 kr.
Kelet. A magyarországi 3. fokú szent. Jánosrendi nagy páholy tisztikarának hivatalos közleményei. II. évfolyam. Megjelenik időközönként 2-3 ives számban a tagok számára.

Nemzetgazdasági Közlöny. Szerk. Galgóczy Károly; kiadja a »Nemzetgazdasági Egylet«. II. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Az egyleti tagok tagsági díjuk fejében kapják.
Kezdő Gyorsíró. Folyóirat a Gabelsberger-Markovits rendszer szerint. Szerk. Nagy Sándor. II. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 1 ft.
Egyletemek Philologiai Közlöny. Szerk. Ponori Theurek Emil és dr. Heinrich Gusztáv. I. évfolyam. Megjelenik a szünidőket kivéve, minden hónap elején. Ára 5 ft.

Gallus. Közlemények a baromfityénésztés és nyúlászat köréből. Szerk. és kiadó-tulajdonos Grubczy Geyza. A nyúlászati rovat vezetője B. Ambrózy Béla. I. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-kén. Ára 3 ft.
Természettudományi Füzetek az állat-, növény-, ásvány- és földtan köréből. Szerk. Herman Ottó; kiadja a magyar nemzeti muzeum. I. évfolyam. Megjelenik évenként. Ára 10 ft.

Vidéken.

Társulati Értesítő, mint Jézus szívének hírnöke (Káloca.) Szerk. és kiadja Kubinsky Mihály kanonok. X. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 1 ft.
Uj Magyar Sion. Egyházi-irodalmi folyóirat. (Esztergom.) Szerk. és kiadja Zádori János. VIII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 6 ft.
Magyar Protestans Egyházi és Iskolai Figyelmező. (Debreczen.) Szerk. és kiadja Révész Imre. VIII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 ft.
Gazdasági Értesítő. (Temesvár.) A temesvári gazdasági egyesület közlönye. Szerk. és kiadók Mokry és Graffy Kálmán. VIII. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 5 ft; társulati tagoknak és tanítóknak 4 ft.

Keresztény Magvető. (Kolozsvár.) Szerkesztés és kiadja Ferencz József és Simén Domokos. VII. évfolyam. Megjelenik évenként. Ára 2 ft.
Közlemények a debreczeni gazdasági egyesület köréből. (Debreczen.) Szerk. Békessy László. V. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 2 ft 40 kr.
Erdélyi Múzeum. (Kolozsvár.) Az erdélyi Múzeum-Egylet megbízásából szerk. Pináry Henrik. IV. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 1 ft. 15 kr.

Tanügyi Füzetek. (Pécs.) Szerk. Varga Ferencz; főszerk. Schmitz István és Schmidt Boldizsár. IV. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-én. Ára 2 ft.
Történelmi és Régészeti Értesítő. (Temesvár.) A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat közlönye. Szerk. Miletz János titkár. III. évfolyam. Megjelenik évenként kétszer. Ára 5 ft; a társulat tagjai ingyen kapják.
Régészeti és történelmi Közlemények. A bihar-megyei régészeti és történelmi egylet közlönye. (Nagyvárad.) Szerk. ifj. Gyalokay Lajos titkár. III. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén. Ára 1 ft. 50 kr.

A győri gyorsírók Közlönye. (Győr.) Szerk. Leszlányi Imre. III. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 2 ft.
Irodalmi Szemle. (Eger.) Szerk. és kiadja Luga László. II. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén. Ára 1 ft 20 kr.

Adatok Zalamegye történetéhez. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. és kiadja Bátorfi Lajos. II. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 6 ft.
Alföldi Lapok. Vegyes tartalmú füzetek. (Debreczen.) Szerk. és kiadja Telegdy László. II. évfolyam. Megjelenik fél év alatt 10 füzet. Ára helyben 2 ft 40 kr; postán 2 ft 60 kr.
Falusi Könyvtár. (Berettyó-Ujfalu.) Szerk. és kiadja Vass Jenő. II. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 1 ft 20 kr. egyes füzet 12 kr.
Magyar Nővénytani Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadja Kántiz Ágost. I. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 3 ft.

Isten Igéje szent beszédekben. (Esztergom.) Szerk. Fábrián János; kiadja Buzarovicz Gusztáv. I. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 2 ft.
Összehasonlító Irodalomtörténelmi Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadják dr. Brassai Sámuel és dr. Meltz Hugó. I. évfolyam. Megjelenik — jul. és aug. kivételével — havonként kétszer, magyar, német, francia, angol, olasz és spanyol szöveggel. Ára 6 ft.
 Összesen = 53.

XI. VEGYES MELLÉKLAPOK.

Budapesten.

Szemészet- és Közegészségügyi és Törvényszéki Orvostan. Az »Orvosi Hetilap« melléklete.
Allamorvos. A »Gyógyászat« havi melléklete.
Curial Határozatok. A »Jogtudományi Közlöny« melléklapja.
A Budapesti Közlöny Hivatalos Értesítője. VI. évfolyam. Megjelenik hetenként hatszor.
A m. kir. belügyminisztérium Rendőri Közezsége. A »Közrendészeti Lap« melléklete.
Magyar Közegésztő. A »Közseg Lapja«-nak melléklapja. II. évfolyam. Megjelenik félhavonként. Összesen = 7.

1876-BAN MEGSZÜNT LAPOK ÉS FOLYÓIRATOK.

I. **Politikai napilap:** Független Polgár.
 II. **Politikai hetilapok:** Magyar Néplap. — Előre. — Népszava. — Székely Hírlap. (M.-Vásárhely.) — Baloldal. (Sz.-Udvarhely.)
 IV. **Egyházi és iskolai hetilapok:** Kis Polgárok Lapja. — Intézet Értesítő. (Kolozsvár.) — Székely Tanügy. (S.-Szeged.) — Evangéliumi Tanúság. (Pozsony.)

V. **Szépirodalmi és vegyes tartalmú lapok:** Divat-Nefelejcs. — Figyelő. — Elektépek. (Meggzúnt 1877. jan. 11-én a 10. számmal.) — Tájékozt. — Erdély. (Maros-Vásárhely.) — Alföldi Növilág. (Szentese.)
 VI. **Humorisztikus lapok:** Charivari. — Bolond Istók. — Filemille. — A kacska. — Tükör. — Vándor József. — Papagály. (Makó.) — Holdvilág. (Székesfehérvár.)

VII. **Szakkalok:** Magyar Tisztviselő. — Jog és Igazság. — Katonai Lapok. (Meggzúnt és meg is szűnt 1877. januárban.) — Közlemények az állat- és növényhonosítás köréből. — Közlemények a széptudományok és művészetek köréből. — Szinlapok. — Történelmi Lapok. (Kolozsvár.) — Természet-Gyógyász. (Nyíregyháza.) — Házi-Ipar. (Besztercebánya.)

VIII. **Vidéki lapok** (nem politikai tartalommal): Szabolcs. (Nyíregyháza.) — Szegedi Lapok. (Szeged.) — Vasmegei Figyelő. (Szombathely.) — Gömör. (Rimaszombat.) — Szabolcsi Lapok. (Nyíregyháza.) — Nagy-Károly. (Nagy-Károly.) — Selmecz. (Selmecz.) — A Vándor. (Bécs.) — Pann

a következő mellszobrok: Dugonics, Petőfi, Zrinyi a költő, Arany János, Pákh Albert, Lisznyai Kálmán, Tóth József, Egressy Gábor, b. Eötvös, Ghyezy Kálmán, Verbőczy 9 frt, Megyeri 10 frt, II. Rákóczi Ferencz 15 frt, Zrinyi Ilona 15 frt, Petőfi Zoltán 6 frt, Széchenyi 9 frt, Bernát Gazsi 9 frt, Szalay 10 frt. Van ezenkívül még egy parasztleány szobra, ára 9 frt, s Mátyás Ernesztina medaillonképe 5 frt.

Szobrok a nemzeti színház előcsarnokában. Régebbi terv szerint itt a nemzeti színház kitarthatóbb képviselői közül hat művésznek karrarai márvány mellszobrát fogják felállítani, u. m. Szentpétery Zsigmond, Egressy Gábor, a két Szerdahelyi, Kántorné és Tóth József mellszobrát. E mellszobrok közül a Tóth József Izsó mintája után készül, a Szentpéteryével Huszár Adolf, az ifj. Szerdahelyi és Kántorné mellszobrának elkészítésével pedig Engel József szobrász bízott meg. Engel a Szerdahelyi mellszobrát a napokban fejezte be. A Kántorné szobrának mintázata most készül.

A kolozsvári egyetemhez Torma Károly nevezett ki a magyar közjog, közigazgatási és pénzügyi jog tanszékére rendes tanárnak.

Magyarország a párisi kiállításon. Trefort kereskedelmi miniszter értesítette az orsz. iparegysüleket, hogy a kormány óhajtatja, ha Magyarország részt venne a párisi kiállításon. A politikai viszonyok miatt nem lehetetlen ugyan a kiállítás elhalasztása, de mégis idején lesz a szükséges előmunkálatokhoz hozzáfogni. Az iparegységlet szakosztály elhatározta, hogy az országos gazdasági egyesület, a képzőművészeti társulat, a kereskedelmi és iparkamarákat, utóbb pedig a többi hazai iparegysüleket is fel kell szólítani, küldjenek megbízottakat a kiállítási előkészítési bizottsághoz.

„Közigazgatási döntvénytar.” A minisztertanács a legközelebbi folyó ügyek közt tárgyalta dr. Dárdai Sándor beadványát, mely az általa szerkesztett „Közigazgatási Lapok” képesben tervezett közigazgatási döntvénytar létesítését célozza. A kormány ezen helyesnek találta eszmét méltányolva, engedélyezte, hogy a közigazgatási illető elvi fontossággal bíró kormányrendeletek a tervezett döntvénytar számára nevezett szaklappal közöltesse. Az e részben követendő eljárás közelebbi módzatainak meghatározását pedig a minisztertanács az egyes szakminisztériumokra bízta.

A hivatalos lapból. A király *Marsó Irán* honvédelmi miniszteri titkárnak hosszas, hű és sikeres szolgálatai elismerésül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta. — A kereskedelemügyi miniszter a budapesti kir. zálogháznál megürült igazgatói állomásra Koós Ottó ellenőrt nevezte ki.

Az osztrák miniszterek vasuti balesete. Hg. Anersperg, Depretis és Lasser osztrák miniszterek e hó 21-én a gyorsvonattal Budapestre utaztak. Érsekújvár előtt azonban a vasuti ő megállítatva a vonat, mert a salon-kocsiból, hol a miniszterek ültek, lobogó lángok csapdostak ki a tetőn. A vonatvezetők eleintén nem tudták, mért jelzett az őt megállást, s csak azután látták, hogy az új fűtő készülékből tör ki a láng, mert nagyon erősen befűtöttek a miniszterek számára. Baj még nem volt, s az égő parázs eltávolítottván, akadály nélkül folyt tovább az utazás.

A pápa egészségi állapotáról ismét nyugtalanító hírek érkeznek Rómából. E hó 21-én hosszas ájulás vett erőt rajta, s másnap nem hagyhatta el szobáját. De 23-án minden áron kihallgatást akart adni, mi újabb ájulási rohamot idézett elő, azonban mégis elfogadott később néhány tiszteletg.

Lesz-e tél? A temesvári koreszola-egyesület, megünnyv a várakozást a kemény tél bekövetkeztére, sürgöny útján kérdést intézett a lipcei csillagászhoz, vajjon számíthatni-e még e tél folytán jó fagyos időre? mire a lipcei csillagász visszajelente, hogy január 24-től kezdve február hó 15-éig bezárólag kemény hideg napok lesznek. Az őrm az egyesületi tagok körében az üzenet folytán általános lett; hát még 24-én, mikor csakugyan tél mutatkozott.

Öngyilkos szerkesztő. A Szatmáron megjelenő „Szamos” szerkesztője, Polyánszky Endre e hó 20-án szíven lötte magát, s meghalt 31 éves korában. Lapja legközelebbi számát egészen elkészítette, s följegyezte még életrajzi adatait is munkatársa számára, hogy ez minden áradtság nélkül megírhasssa a szerkesztő halálát. Irt egy cikket olvasói számára is, mely többi közt ezeket mondja: „a szellemi munkának legfőbb táperőt kölcsönöz az

elismerés. Én nélkülöztem e táperőt, mert visszavonultságomban sokszor kellett a rágalmak és az ellenséges indulatok ellen kemény harcot vívnom.” Az utolsó műve: „A kit senki sem szeretett” című novellája volt, mely lapjában már most befejezetlenül maradt.

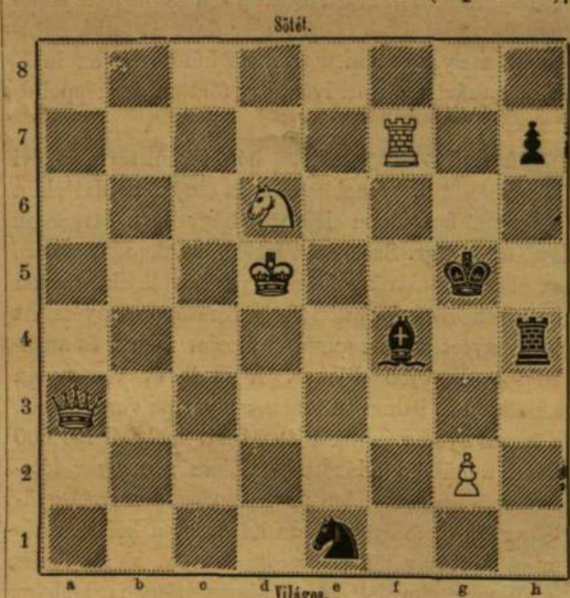
Nagy bünpört tárgyalta e héten a budapesti fenyítő-törvényszék. A dűsgazdag Erny Györgynek 1875 aug. 11-én történt meggyilkolásával és kirablásával vádolt Rydel Ignác, Koreszinszky Vladimir, s mint büntárs Szajaszkovszky leMBERGI rendőri inok állt a törvényszék előtt. A rejtélyes és bonyolódott bűnyű tárgyalása hétfőtől esütőtörökig tartott. A két fővádlott, kik a mívelt osztályhoz tartoznak (Koreszinszky plane ügyvéd) állhatatosan tagadnak mindent, de az ellenük szóló sok bizonyítvány közepette gyakran habozva és ellentmondón nyilatkoztak. Erny meggyilkolása után rögtön elutaztak Budapestről, hol kalandor módon éltek, leginkább kártyából. Csak három hét múlva fogták el őket Romániában, de az egyik vádlott, Rydel Gotthárd az elfogatását követő éjjelen megmérgezte magát Galaczbán, s vele együtt sirba szállt a bűnyű sok titka. Nyomukba az elrabolt takarékpénztári utalványok vezettek, melyek beváltására Bukarestben tettek először kísérletet. Rydel és Koreszinszky azt mondják, hogy ők az értékpapírokat a vasuti kocsiiban találták, mikor haza, Lembergbe utaztak. A tárgyalás nem tudta kideríteni, hogy a gyilkosságot ki hajtotta végre, mert a vértett elkövetésére vonatkozó bizonyítványokat nem lehetett kideríteni.

Jan. 26-án hirdettetett ki az ítélet, melyben Rydel Ignác 20 évi, Koreszinszky 15 évi börtönbüntetésre ítéltettek a rablógylkosságban bűnrészességük miatt.

— **Szepeai kárpát-növény-kivonat,** növénytea- és czukorkák dr. Fáykiss-tól, kitűnő gyógy-szerek mell- és tüdő-betegek részére. Közelebbit a mai számunkban levő hirdetés tartalmaz.

SAKKJÁTÉK.

895-dik sz. feladv. Minkvitz J.-től (Lipcseben).

Világos indúl s a negyedik lépésre mattot mond.

890-dik számú feladv. megfejtése.

(Küstner B.-től.)

Világos.	Sötét.
1. Hd5-f6	Hc2-b4: (b)
2. Vh1-e4	Hc4-e5 (a)
3. Ve4-d5+	Hb4-d5:
4. Hf6-e4 mat.	
(a)	
1. —	Kd6-e5
2. Hf6-d7	Kc5-d6
3. Hd4-b5 mat.	
(b)	
1. —	e7-e6
2. Vh1-e4	Kd6-e5
3. Ve6-e4	t. sz.
4. Ve4-e7 mat.	

Helyesen fejtették meg: Veszpremben: Fülöp József. **Gelsen:** Glesinger Zsigmond. **Sárospatakon:** Gérecz Károly. **Debreczenben:** Nagyva Imre. **Miskolczon:** Hartmann testvérek. **Nagy-Körösnán:** Nemesik és Kovács. **Kolomonostoron:** Brauner Gyula. **Budapestben:** K. J. és F. H. Marosvásárhelytől: Csipkés Árpád. **Bogláron:** Mayer Károly. **A pesti sakk-kör.**

— **A pesti sakk-kör** vasárnap, f. hó 28-án tartja rendes évi közgyűlését a kör helyiségében.

Halálozások.

Elhunytak a közelebbi napokban: Pallini báró INKEI EDE, cs. k. aranykruccsos tábornok, Kőszegen, 74 éves korában. — Báró BALINTT JÓZSEF, az erdélyi részek egyik derék fia és igen mívelt férfi, 69 éves korában Nagy-Ernyén, s Maros-Szt.-Györgyön temették el. — DERECSEY ANTAL, Biharmegye egykori szolgabírája, 60 éves korában Veresen. — NEMETH ALAJOS, 75 éves korában Pécsen, kinek halálát nagy család, számos unoka és dédunoka gyászolja. — NARCISZ JÁNOS aradi gyógyszerész 55 éves korában. — IGAZ PÁL, dadai nyug. ref. lelkész 87 éves korában Debreczenben. — HESZLÉNYI GYULA államvasúti mérnök, 33 éves korában Aszódon. — NEMES JÓZSEF ref. papjelölt Kolozsvárt; RÓNAKY ÖDÖN joghallgató Pécsen. — KÖNIGSEGGER HIAICINTA a budai Erzsébet-kolostor apácája 59 éves korában. — Dr. FÖLDY JÁNOSné, szül. Udvarcsy Augusztá, dr. Földy János kir. tanácsos neje, s Földy Géza budapesti hírlapíró édes anyja, 57 éves korában Budapesten. — ÖZV. TAKÁCS ISTVÁNÉ 82 éves korában H.-Szoboszlón. — Alcsernátoni CSEH ELEONORA hosszas betegeskedés után Alcsernátonban.

Szerkesztői mondanivaló.

K. Gy. Zschokke novellái (jók a maga idejében) már minden németül olvasó előtt ismeretesek, s lefordításuk és kiadásuk csak igen kivételesen volna igazolható. Az ön által említettét nem tehetjük e kivétel, s azért nem is kérjük beküldését.

Szombathely. L. V. A beküldött rajz érdekes; de ilyesminek fametszetben kivétel nagyon nehéz. Megkísértjük mindazáltal, ha sikerülne. Ellenkező esetben kívánata szerint teszünk vele. Mindenesetre köszönet.

Estergom. V. A. A tárgy és leírás mindenestre érdekes. Azért sorát ejtve közölni is fogjuk. Majd akkor szóljunk hozzá, s tegyék meg a további lépéseket a szaktudósok.

A játszó asztalnál. Egy pár sikerült vonás van benne. Pl. a kor a kis játékházat felállítja s azt mondja róla.

Elég nagy nekünk az, tágasabb se kell, Még az örömmek is marad benne hely.

A befejezés is elég esimes. De az egész kép mégis el van lapitva. A bekezdésnél csak az ötödik négyesorban tudjuk még, mily nemű játékszatról van szó, s hogy a játéktárs egy kis gyermek, talán a költő saját kis leánykája. Szóval: határozottabb vonásokkal, melyek nem mosó taak el annyira, kell az ily kis képeket festeni.

Előfizetési felhívás

VASÁRNAPI UJSÁG

POLITIKAI UJDONSÁGOK

1877. évi folyamára.

(Ismeretterjesztő és politikai hetilap. — Az egyik számos eredeti képpel illusztrálva; a másik rendkívüli mellékletekkel bővítve.)

Postai szétküldéssel vagy Budapesten házhoz hordva a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együttl

Egész évre 12 ft.
Félévre 6 „

Csupán a Vasárnapi Ujság:

Egész évre 8 ft.
Félévre 4 „

Csupán a Politikai Ujdonságok:

Egész évre 6 ft.
Félévre 3 „

— Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány által eszközölhetők.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok

kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

HETI-NAPTÁR. Január hó.

Nap	Katholikus és protestans	Görög orosz	Irailta
28 V. G. Margit sz.	G. Hetvenedv.	16 B. Triod. kez.	14 Izsás
29 H. Szal. Ferencz	Valér	17 N. Antal	15 Örmü.
30 K. Martina szűz	Adelgunda	18 Athanáz	16 Izsák
31 S. Noloskai Péter	Virgil, Gilla	19 Makár apát.	17
1 G. Ignác püspök	Brigitta	20 Euthym	18 Jáfet
2 P. Gyerty. sz. b. a.	Gyerty. sz. b. a.	21 Maximin	19
3 S. Balázs püspök	Balázs	22 Timotheus	20 S. Besal.

Hold változásai. ☾ Holdtölte 29-én 9 óra 55 perczkor d. e.

TARTALOM:

Damjanich Jánosné (arckép.) — Dömötör János hátrahagyott költeményeiből. — Hatem bey paripája (folyt.) — A fonoka Békés-Csabán (képpel). — Anglia egyik legnagyobb gyártelepe. — Adria! képek (képpel). — Servadac Hector (képpel). — Egyveleg. — Melléklet: A magyar hírlapirodalom 1877. — A hétről. — A czelegdi küldöttség Kossuthnál. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti-naptár.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 2. sz.)

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együttl: { egész évre . . . 12 frt / félévre . . . 6 „ } Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: { egész évre . . . 8 frt / félévre . . . 4 „ } Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: { egész évre . . . 6 frt / félévre . . . 3 „ }

5. szám. — 1877. Budapest, február 4. XXIV. évfolyam.

SZENTIVÁNYI KÁROLY.

(1802—1877.)

Mikor Deák Ferencz halálának évfordulóján a magyar akadémia, s vele az egész haza, az elhunyt nagynek emlékezetét megújította, s eszméit és jellemét dicsőítve ünnepelte: Deák kor- és pályatársa, s leghivebb pártfelei és legbensőbb barátai egyike: Szentiványi Károly épen akkor feküdt a ravatalon. A nemes keblű agg, ki ifjukora óta együtt küzdött Deákkal a pozsonyi országgyűléseken és a megyei s társadalmi életben, mint az 1848 előtti ellenzék egyik leghűbb bajnoka; a kit a forradalom utáni években s az alkotmány feltámadásának korszakában mindig Deák oldala mellett, az ő legkövetlenebb környezetében lehetett látni, az 1861-diki országgyűlés egyik legmelegebb hangu szónoka a felirat mellett, s az 1863-diki országgyűlés képviselőházi elnöke: az agg bajnok csak épen egy évvel élte túl dicső barátját, s épen akkor sietett utána, midőn sirlakát újra friss koszorúkkal hintette be a kegyelet. Hadd essék e koszorúból egy zöld levél az ő ravatalára is! A hű katonának, a vitéz alvezérek mindenike megérdemli, hogy a vezér dicsőségében osztozzék.

Szentiványi Károly 1802. januárban született, Besztercebányán. Családja, régi előkelő s nagy vagyonu család, több fel-földi megyében birt tekintélyes birtokokat s a többi közt, újabb időben vette meg Gömörmegyében, a Sajó bájós völgyében Sajó-Gömör kisdud mezővárosát; s Szentiványi Károly élete állandó színtereül és működése főhelyeül családjának e birtokát s vele a szép és lelkes Gömörmegyét választotta. Itt élte át élete legnagyobb, leg-szebb részét; itt munkált, itt hatott leginkább, s bár sem bölcsője nem ringa ott, sem halála nem ott érte el, ő Gömört tekinthette s tekintette is szűkebb hazájának s ez büszkén nevezhette sajátjának őt.

Iskoláit nagybárára az atyai háznál, egyrészt Pesten a piaristáknál végezte, s csak a jogi tanfolyamra ment Sárospatakra, a híres Kövyt hallgatni. Huszonkét éves

volt, mikor a jogot végezve, Gömörben telepedett le, azon elhatározással, hogy tehetségéhez képest szolgálni kíván hazájának s a közpályára lép. Erre nemsokára alkalma is nyílt, a megye főispánja gróf Zichy Ferencz által tiszteletbeli aljegyző-

nek neveztetvén ki, még azon évben (1824), mely állásból aztán a közbizalom karjain emelkedett lépésről lépésre a közzolgálat fokozatain. 1827-ben második, 1832-ben első aljegyző lett főjegyzői címmel, 1836-ban pedig a nagyszámu nemességétől lakott

SZENTIVÁNYI KÁROLY.